

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

RUOLAN ALUEEN KEHITTÄMISSUUNNITELMA

1960-luvun metsälähiöstä 3000-luvulle

LAHDEN
AMMATTIKORKEAKOULU
Tekniikanala
Ympäristötekniologia
Miljösuunnittelu
Opinnäytetyö
Syksy 2013
Iiris Terävä

Lahden ammattikorkeakoulu
Ympäristötekniikan koulutusohjelma

TERÄVÄ, IIRIS:

Ruolan alueen kehittämissuunnitelma
1960-luvun metsälähiöstä 3000-luvulle

Miljöösunnittelun opinnäytetyö, 50 sivua, 38 liitesivua

Syksy 2013

TIIVISTELMÄ

Opinnäytetyön tavoitteena oli tehdä Lahdessa sijaitsevan Ruolan asuinalueen kehittämissuunnitelma. Suunnitelman tilaajana toimi lahtelainen yritys Hiidenkivi Oy, joka vastaa Ruolan alueen hoidosta. Työ on tilaajalleen ajankohtainen, sillä Ruolan asuinalue täyttää vuonna 2013 50 vuotta. Työn pohjalta tilaaja voi tulevaisuudessa kehittää aluetta osakohtaisesti säilyttäen silti alueen omaleimaisen ilmeen.

Opinnäytetyön tekeminen aloitettiin jakamalla jokaiseen huoneistoon kysely koskien alueen viihtyisyyttä, kehittämistä sekä yhteisöllisyyttä. Kysely on hyvä tapa saada ajankohtaista ja tärkeää tietoa alueen tilasta suoraan sen käyttäjiltä itseltään. Vaikka moni asia onkin nähtävissä ulkopuolisen silmin, saadaan kyselyllä tietoa myös asioista, jotka eivät näy kuin asukkaille itselleen. Kyselyssä onnistutaan myös kartoittamaan käytännön epäkohtia, jotka mahdollisesti hankaloittavat alueen asukkaiden jokapäiväistä elämää.

Teoreettisessa osiossa perehdytään alueen syntyhistoriaan sekä tutustutaan lähiöteoriaan ja lähiöiden syntyhistoriaan. Ruolan aluetta pidetään merkittävänä edustajana 1960-luvun alun lähiörakentamisesta, ja se on tietävästi koko maan ensimmäinen alue, jossa tehtiin niin sanottu aluerakentamissopimus. Ruola on arvotettu maakunnallisesti arvokkaaksi alueeksi.

Alueen suunnittelussa ja kehittämisessä on tunnettava lähtökohdat ja teoriat, joihin alueen muodostuminen ja rakentuminen perustuu. Jotta suunnitteluun saataisiin laajempaa näkökulmaa, on opinnäytetyön teon aikana perehdytty kahteen saman aikakauden tunnettuun lähiöön: Tapiolaan ja Pihlajanmäkeen. Tärkeäksi näkökulmaksi työssä on nostettu aikakauden miljöö- ja puutarhasuunnittelu, joihin pohjautuen voidaan aluetta kehittää ja tehdä jatkossa detaljitason pihasuunnittelua.

Työn tuotoksena on tietopaketti liittyen Ruolan alueen rakentumiseen sekä kehittämissuunnitelma. Suunnitelmassa otetaan kantaa ongelmakohtiin, jotka ovat nousseet esiin asukaskyselyssä, ja pyritään luomaan alueelle yhtenäinen linja, joka kunnioittaa alkuperäisiä suunnittelulähtökohtia. Kehittämissuunnitelman tarkoituksena on toimia jatkossa alueen käyttäjille yhtenäisenä toimintalinjana ja opastuksena alueen kehittämisessä ja luoda lähtökohdat suunnittelulle.

Kehittämissuunnitelma pitää sisällään konkreettisia esimerkkejä siihen, kuinka alue tulevaisuudessa tavoittaa yhtenäisen linjansa ja millaisin

suunnitteluratkaisuun siihen päästään. Se pitää sisällään myös suositeltavia toimenpiteitä alueen parantamiseen lähitulevaisuudessa sekä ohjeistusta pihakohtaiseen suunnitteluun. Kehittämissuunnitelman lisäksi leikkipuiston alueesta on suunnitelmaluonnos, jonka pohjalta leikkipuistoa ja alueen asukkaiden yhteistä oleskelualueita voidaan kehittää ja esimerkiksi hankkeistaa. Leikki- ja puistoalueesta on tehty myös kustannuslaskelma kalusteiden ja varusteiden osalta.

Johtopäätöksissä on listattu aiheita, joihin jatkossa on syytä työn pohjalta laatia tarkemmat suunnitelmat. Tarkempia suunnitelmia ja tutkimuksia työn tilaaja voi teettää suoraan alan ammattilaisilla tai esimerkiksi yhteistyössä alueen oppilaitosten kanssa.

Asiasanat: Ruola, lähiöteoria, asunalähiö, kehittämissuunnitelma

Lahti University of Applied Sciences
Degree Programme in Environmental Technology

TERÄVÄ, IIRIS:

Development plan for the residential
area of Ruola

Bachelor's Thesis in Environmental Planning, 50 pages, 38 pages of appendices

Autumn 2013

ABSTRACT

The aim of the thesis was to make a development plan for the residential area of Ruola in Lahti. The plan was commissioned by a company called Hiidenkivi Oy, which is responsible for taking care of the area. The work is topical because the area will turn 50 years on 2013. Based on this thesis, the company can develop the area part by part in the future, while still maintaining its unique look.

The thesis was started by delivering an inquiry to each apartment. The inquiry was about satisfaction, development and communality of the area and it was a good way to collect current and important information of the state of the area from the residents' point of view.

The theory part of the thesis deals with the history of the residential area, how it was born, as well as the suburb theory and how suburbs were born. The area of Ruola is a significant example of the suburb formation in the early 1960's and it is known as the first area in the country where a housing development project was made. Ruola is regionally regarded as a highly valuable area. Knowing the baselines and theories that the area's formation is based on is needed in planning and developing the area. To get a wider point of view, a comparison was made to two wellknown suburbs from the same era, Tapiola and Pihlajamäki. Milieu and garden planning of the era were highlighted as an important point of view. Based on those, the area can be developed in the future and garden planning can be done on a detailed level.

The result of the work is an information package of the formation of Ruola area, and a development plan. The plan responds to the problems that have emerged in the resident inquiry. There is an effort to create a consistent policy which respects the original planning baselines.

The development plan contains concrete examples how the area can fulfill the consistent policy and what sort of planning conclusions are needed to get it done. The plan also contains recommended steps how to improve the area in the near future and instructions for planning individual garden. Besides the development plan, a sketch was done of the playground area.

Key words: Ruola, suburb theory, residential suburb, development plan

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	1
2	ALUEEN SIJAINTI JA OLEMUS	3
3	AJATUKSIA PUUTARHALÄHIÖSTÄ JA ASUMASOLUSTA	5
3.1	1960-luvun miljö- ja puutarhasuunnittelu, Tapiola	8
3.2	1960-luvulla suunnittelussa suositut kasvit, aiheet ja materiaalit	12
4	RUOLAN ALUE 60-LUVULLA	14
5	ALUEEN NYKYTILA	17
6	ASUKASKYSELY	20
6.1	Tutkimuksen toteutus	20
6.2	Kyselyn analysointi ja tulokset	21
6.3	Johtopäätökset	28
7	ALUEEN YHTEISEN LEIKKIALUEEN SUUNNITELMALUONNOS	30
7.1	Toimeksianto ja suunnittelun lähtökohdat	31
7.2	Nykytilanne	32
7.3	Katsaus suunnitteluratkaisuihin	33
7.4	Leikkipuiston suunnitelma	35
7.4.1	Havainnekuvia alueesta	37
7.4.2	Kustannusarvio	41
8	JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO	43
	LÄHTEET	49
	LIITTEET	51

1 JOHDANTO

Sodanjälkeisessä Suomessa alkoi muuttoliike paremman elämän toivossa maalta kaupunkeihin. Kaupungeissa syntyi huutava asuntopula. Asuntopulaan vastattiin rakentamalla maailmanennätysvauhtia ja yhtenäisellä teknologialla kaikkialle, missä siihen oli mahdollisuutta. Arkkitehdit ja insinöörit pyrkivät ratkaisemaan ongelmaa lähiörakentamisella, josta esimerkkejä oli jo muualla maailmassa. Ajatus lähiöstä kehittyi nopeasti ja alkoi kuvastaa oman aikansa suunnittelu-ihanteita niin kaavoituksessa, aluesuunnittelussa kuin arkkitehtuurissakin. Näin vuosikymmenten jälkeen voidaan lähiörakentaminen nähdä myös aikansa ammattilaisten leikkikenttänä, jossa oli mahdollista kokeilla uusia menetelmiä ja ratkaisuja ajatuksena toimivampi, kustannustehokkaampi, visuaalisesti kauniimpi ja kaikin puolin parempi paikka asukkaiden asua ja elää. Jo kaksikymmentä vuotta sitten joka viides suomalainen oli lähiöasukas. (Erat & Luoma 1992,1-4; Niskanen 2012.)

Nopea ja tehokas rakentaminen ja suunnitteluratkaisut, joita tehtiin rakentamisen ohella, johtivat monenlaisiin kokeiluihin ja teorioihin suunnittelussa ja rakentamisessa. Alkuperäinen ajatus lähiöteorian takaa haaleni. Ajatus virikerikkaasta urbaanista miljööstä näyttäytyi valmiina yksitoikkoisena ja harmaana betonimassapuistona. Tehokkaat asfaltoidut pysäköintialueet ja leveät liikenneväylät hallitsevat lähiöitä, ja luonto siinsi asukkaalle pääsemättömissä liikenneväylien takana. Jalankulkuväylistä tuli ylileveitä huoltoväyliä, jotka kulkivat pitkin betonisokkeleita. Ajatus monipuolisista palveluista kariutui vuosien mittaan palvelukeskuksiksi, jotka juuri ja juuri täyttivät minimivaatimukset. Ajatusmaailma tiiviin asuntoverkoston tarjoamasta sosiaalisesta hyödystä kariutui, kun työpaikat olivat kaukana ja lähiöissä käytiin vain nukkumassa. Syntyi käsitys nukkumalähiöstä, asuinympäristöstä, joka oli pakollinen paikka ihmiselle työpäivän jälkeen. Alueilla ilkeärehottava ympäristö ei tarjonnut minkäänlaisia virikkeitä asukkailleen. (Hurme 1991, 66–70.)

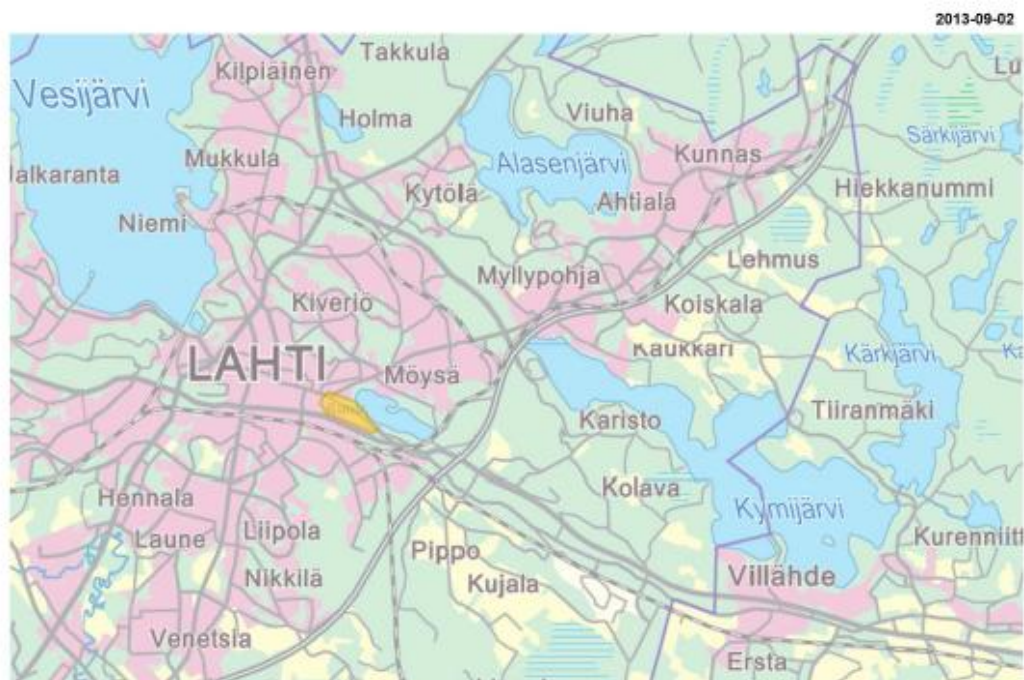
Näiden mielikuvien lomassa on hyvä muistaa myös toisenlainen lähestymistapa asiaan. Vaikka osa Suomen lähiöistä saatetaan nykypäivänä nähdä epäonnistuneina kokeiluina yhteisöllisestä rakentamisesta, on joukossa myös

suunnittelussa onnistuneita alueita. Toki näilläkin alueilla 2000-luvun ihminen näkee asioita ja ratkaisuja erilaisin silmin kuin ihminen viisikymmentä vuotta sitten.

Perehtymällä lähiöiden suunnittelun historiallisiin lähtökohtiin sekä erilaisiin lähiöiden suunnittelun teorioihin voi avartaa mieltään sen verran, että näkee hyvääkin noissa harmaissa, huonomaineisissa alueissa. Hyvillä suunnittelu- ja kehitysratkaisuilla lähiöt voidaan päivittää vastaamaan nykypäivän vaatimuksia ja samalla saada harmauden loistamaan tavalla, joka alkujaan lähiörakentamisessa oli tarkoituksena.

2 ALUEEN SIJAINTI JA OLEMUS

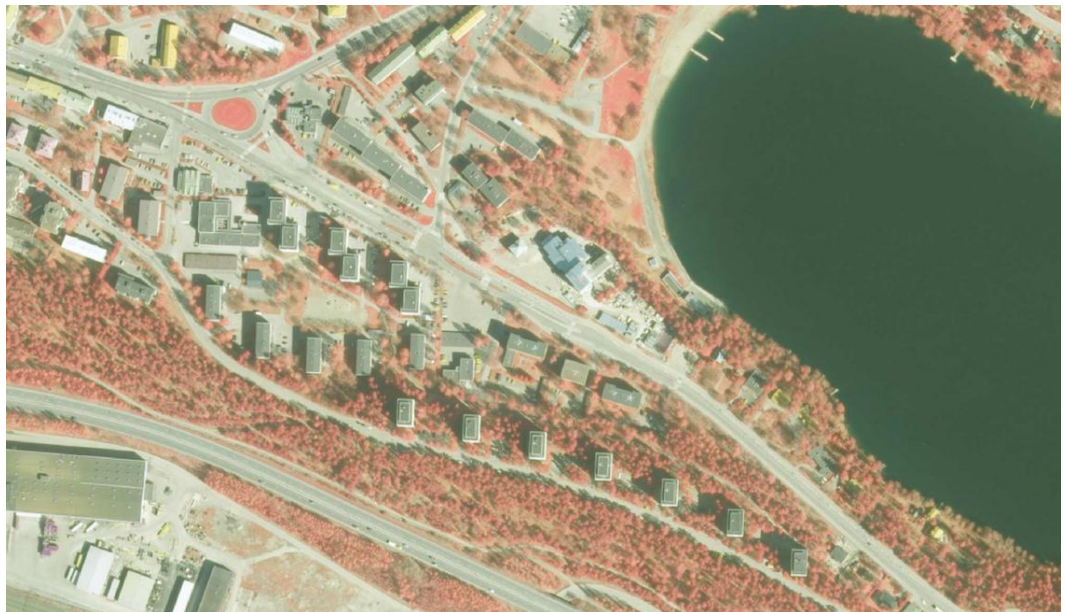
Ruolan alue sijaitsee Päijät-Hämeessä Lahden kaupungissa. Ruola on osa Möysän kaupunginosaa, sillä ne sijaitsevat niin kylkikyljessä, että niillä on nykypäivänä yhteiset palvelut. Ruolaan on Lahden keskustasta matkaa noin kolme kilometriä (kuva 1). Keskusta-alueen läheisyyden vuoksi Ruolan alueen palvelut ovat kutistuneet vuosien saatossa lähes olemattomiin. Omaleimaisen ilmeensä Ruolalle antaa harju, jonka muotoa kunnioittaen rakennusmassat on sijoitettu (kuva 3). Alueen kasvillisuus on luonnollisimmillaan mäntymetsää ja soraharjulla viihtyvää aluskasvillisuutta. Rakennetussa ympäristössä taas nurmialueet ja istutetut lehtipuut pehmentävät asfaltoituja piha-alueita, jotka vuosien saatossa on vallattu autojen käyttöön. Istutettua pensas- ja perennakasvillisuutta alueella on suhteellisen vähän.

KUVA 1. Sijaintikartta suhteessa Lahden alueeseen (Maanmittauslaitos 2013)

KUVA 2. Tarkastettava alue (Maanmittauslaitos 2013)

KUVA 3. Ilmakuva alueesta (Maanmittauslaitos 2013)

3 AJATUKSIA PUUTARHALÄHIÖSTÄ JA ASUMASOLUSTA

- KOHTI IHANNE LÄHIÖTÄ

Sanakirjassa lähiö määritellään seuraavasti: Vihervyöhykkeen ympäröimä (asuma)soluista muodostunut kaupungin tm. taajaman osa, jolla on oma keskiönsä virastoineen ja erikoisliikkeineen. Lähiössä on asuntoja 2 000–10 000 henkilölle. (Nykysuomen sanakirja 1980). Sanakirjassa lähiö on määritelty Otto-I. Meurmanin Asemakaavaopissaan esittämän lähiöopin mukaisesti. Yleiskielessä sana on saanut laajemman merkityksen, joka merkitsee kaupunkirakenteesta erilleen rakennettua asuinalueita, jonka palveluiden taso voi varsinkin nykypäivänä olla jopa olematon. Erikoista lähiöiden nykyisessä tilassa on se, että ennen lähiö, oli sen määritelmä ja rakenne mikä tahansa, pohjautui aina kiinteästi palveluiden olemassaoloon. Nykyisin juuri palvelut ovat ne, jotka usein puuttuvat suomalaisista lähiöistä. (Niskanen 1991, 7.)

Ensimmäisinä ajatuksina lähiöiden synnyssä voidaan pitää Ebenezer Howardin ajatuksia puutarhaesikaupungista 1890-luvulla. Tuolloin Howardin ajatukset jäivät kokeilun tasolle, mutta niiden vaikutus lähiöajatteluun ja siihen liittyviin ajatussuuntiin ja malleihin on huomattava. Howardin ajatukset pohjautuivat symbioosiin, joka kaupungin ja maaseudun välillä tulisi vallita. Hän ajatteli, että kummankin hyviä puolia tulisi tuoda esille ja huonoja karsia. (Niskanen 1991, 12–19.)

Howardin ajatukset, niin kuin muidenkin asemakaavaopin teoreetikkojen, pohjautuivat oman aikansa tilanteeseen. Howard eli 1800-luvun Englannissa. 1800-luvun Englannin ongelmat olivat voimakas teollistuminen ja kaupungistuminen, jotka loivat elinympäristöstä turvattoman, epäterveellisen ja epäviihtyisän. Rakentamista ei valvottu, joten rakennustiheys oli valtava. Howardin ajatus pohjautui osuustoimintakyliin, jotka omistaisivat oman maansa ja jotka muodostuisivat nurmikenttien ja puutarhojen rajaamina sosiaalisesti yhtenäisinä alueina. Ne kuvastivat ajatusta pienestä omavaraisesta kaupungista, joka rajoittui maatalousvyöhykkeeseen ja omisti oman maansa. Howardin aatteen taustalla onkin vahva kannanotto aikansa yhteiskunnallisiin asioihin. Howardin aatteet jäivät suurelta osin utopian asteelle, mutta saivat myöhemmin uusia muotoja

esimerkiksi Barry Parkerin ja Raymond Unwin käsissä heidän suunnitellessa Englannin Hampstedian. (Hurme 1991, 19–39.)

Myös Suomessa on nähtävissä Howardin vaikutus. 1900-luvun alussa Eliel Saarinen toi voimakkaasti esille puutarhaesikaupunkimallia Munkkiniemi-Haaga suunnitelmassa sekä Suur-Helsinki suunnitelmassa vuodelta 1918, jonka hän laati Bertel Jungin kanssa. (Hurme 1991, 63.)

Vuonna 1929 Clarence Perry kirjoitti teoksen *The Neighborhood Unit*, jossa käsiteltiin aluesuunnittelua osana kaupunkirakennetta. Perryn ajatus lähiöstä pohjautui sosiaalisiin suhteisiin, ja hänen perustelunsa lähiölle olivat yhteiskunnallisia, sosiaalisia, poliittisia ja moraalisia. Perryn mielestä anonyymien massayhteiskuntien muodostuminen piti estää ja kaupunginosat jäsenellä toimiviksi yksiköiksi. Perryn lähiörakenteen pohjautuminen sosiologisiin kaupunkitutkimuksiin oli ilmeistä, mutta samalla hän kiinnitti huomiota myös ympäristön kauneuteen ja fyysisyyteen. Hän painotti perhettä tukevia arvoja, kontaktien merkitystä, peruspalveluita ja turvallisuutta sekä lähiötä moraalisena ja poliittisena kasvualustana. Perry tiivisti lähiöperiaatteensa kuuteen kohtaan, jotka käsittelivät alueen kokoa, rajoja, virkistysalueita, instituutioita, kaupallisia palveluita sekä sisäistä katujärjestelmää. Perry on suomalaisessa lähiösuunnittelussa tuntematon tekijä, mutta hänen epäsuoraa vaikutustaan ei voi olla huomaamatta. (Perry 1929.)

Suomalaisen lähiöajattelun isänä voidaan pitää Otto-I. Meurmania, joka toimi vuodesta 1940 Suomen ensimmäisenä asemakaavaopin professorina. Meurman toimi aktiivisesti Suomen jälleenrakentamisessa soveltaen oppejaan Englannin jälleenrakentamisesta ja lähiöperiaatteesta. Hän kirjoitti ensimmäisen suomenkielisen asemakaavaopin teoksen *Asemakaavaoppi* vuonna 1947 ja hyödynsi sitä systemaattisesti opetustyössään. Meurmanin ansiosta lähiöperiaate sai oikeaopilliset suunnitteluperiaatteet hierarkkisena ryhmittelynä asumakunnan, asumalähiön ja asumasolun välillä. Vaikka Englannin Greater London Plan 1944 - suunnitelmassa lähtökohtana oli Lontoon yliurbanisoitumisen käsittely, jossa ylikansoittumista samoille alueille pyrittiin systemaattisesti ohjaamaan uusille alueille ja Suomessa yritettiin asuttaa evakoita ja paikata sodan aiheuttamaa

asuntopulaa ja maalta muutttoa, oli ongelma kuitenkin jollaintapaa sama. (Arkkitehtuurimuseo 2013. Hurme, 1991. 70–89.)

Otto-I. Meurmanin esitti asemakaavoituksen yleissuunnittelun pohjaksi kymmenen periaatetta: paikallisten olojen huomioiminen, alueellinen ja valtakunnallinen näkökulma, elimellinen hajakeskitys, toimintojen eriyttäminen, liikenne, asuntoalueet, jotka tuli suunnitella riittävän väljiksi, elinkeinoelämä, julkisten rakennusten tontit, suhteutuminen luontoon ja kaupungin rajautuminen. Suhteutuminen luontoon käsitti luonnon säilyttämisen, kauniiden maisemien ja rantojen suojelun sekä sen, että asukkaille tuli tarjota runsaasti virkistys-, urheilu- ja retkeilyalueita. Huomioitavaa on myös, että asumakunnat tuli erottaa toisistaan rakentamattomin viherkaistoin. Meurmanin oppi piti siis sisällään osia puutarhakaupunkiperiaatteesta sekä lähiöjärjestelmästä. (Meurman 1947.)

Vuonna 1946 ilmestyi Heikki Von Hertzenin ohjelmanjulistus, joka vei lähiöajattelun aina vain detaljimmalle tasolle. Hertzen oli väestöliiton toiminnanjohtaja ja julkaisi tiukkasanaisen kirjan *Koti vaiko kasarmi lapsillemme?* Kirjassa puolustettiin luontoon rakentamista ja arvosteltiin kivikaupunkeja. Hertzenin vaatimukset asuntoalueiden suunnittelua koskien olivat hyvin samankaltaiset kuin Meurmanin, mutta hän painotti enemmän lasten ja nuorten tarvitsemaa tilaa. Hänen ajatuksenaan oli, että kaavamaisuutta piti välttää ja puutarhakaupunkeja tuli ihannoida. Von Hertzen esitti myös ajatuksia suunnittelu- ja rakennusorganisaatioiden kehittämisestä. Ajatukset asuinnoista olivat tilavia, valoisia, henkistä lepoa ja virkistystä tarjoavia, pakopaikkoja arjesta. Asumasoluissa piti hänen mukaansa olla mm. myymälöitä, pesuloita, lastentarhoja, ravintoloita, kirjastoja ja elokuvateattereita. Ajoneuvoliikenteen tuli sijaita asuntoalueen ulkopuolella viherkaistaleilla erotettuna, ja luonto piti säilyttää mahdollisimman koskemattomana. (Hertzen 1946.)

Heikki Von Hertzen nosti esimerkkialueekseen Göteborgin Guldheben, jota hän luonnehti kappaleeksi huomispäivän kaupunkia. Guldhebenin asemakaava oli vapaamuotoinen, ja sen rakennustyyppit olivat 5-7 -kerroksiset tornitalot ja kolmikerroksiset lamellitalot. Tornitalot sijaitsivat maaston korkeimmilla kohdilla kallioisen mäen harjalla. Liikenne suunniteltiin siten, ettei alueella ollut läpikulkua, ja palvelut oli keskitetty sisääntulon yhteyteen. Lisäksi alueella oli ns.

kollektiivitalo, jossa oli perheettömille tarkoitettuja pieniä asuntoja. Alueella oli myös pesula ja lasten- ja nuorten talo. Torin vieressä sijaitsi vehmas puutarha ja yhdellä sivulla vesiallas. (Hertzen 1946, 55–62.)

Tärkeimpinä opetuksina Guldhebenistä Von Hertzen mainitsi kokonaisen asuinalueen suunnittelun ja rakentamisen samaan aikaan, kunnan, yhdistysten ja yksityisten yrittäjien yhteistyön, yhteyden luontoon ja lasten ja nuorten sekä perheenäitien huomioonottamisen (Hertzen, 1946. 55–62) *Koti vaiko kasarmi lapsillemme* –kirja oli Tapiolan rakentamisen ohjenuora. Lähempi tarkastelu osoittaa, että samaa ajattelua voi löytää myös muista suomalaisista lähiöistä.

3.1 1960-luvun miljö- ja puutarhasuunnittelu, Tapiola

Sotien jälkeisellä rakennuskaudella ei kaiken kiireen keskellä ja varojen puutteessa uhrattu juurikaan aikaa miljö- ja puutarhasuunnitteluun. Toki ajatuksia esitettiin teoreettisessa mielessä siitä, kuinka asioiden pitäisi olla. Käytännössä detaljitason suunnittelu ja sen toteutus jäi hyvin marginaaliselle tasolle. Puutarhasuunnitteluun oli varaa ja aikaa vain marginaalisella ryhmällä ihmisiä, eikä tähän ryhmään lukeutunut lähiöiden asukkaat.

Toki poikkeuksiakin oli. Esimerkiksi Tapiolan puutarhakaupungin kohdalla maisemasuunnitteluun käytettiin voimavaroja. Suunnittelun lähtökohtana käytettiin Meuramanin Asemakaavaopin suunnitteluperiaatetta `kaupungit puistoihin`, jonka ajatuksena oli sulauttaa rakentamattomat ja rakennetut alueet yhtenäiseksi puistoalueeksi, jossa ihminen voi löytää uudelleen kaupungistumisen jälkeen kadottamansa elämän raittiuden ja terveellisyyden. (Meurmann 1947, 367.)

Myös Von Hertzen otti kantaa luonnon ja kaupungin suhteeseen teoksessaan *Koti vaiko kasarmi lapsillemme*. Hän piti ihanteellisena puisto- ja puutarhakaupunkeja sodanjälkeisessä rakentamisessa. Esimerkkinä hän mainitsi Ruotsin Guldhedenin. Verrattuna esimerkiksi naapurimaahamme Ruotsiin, jossa jo sotien jälkeen tehtiin laajamittaista ja systemaattista maisemasuunnittelua, suomalainen maisemasuunnittelu oli lapsenkengissä. Myös teknisesti Ruotsissa oltiin pidemmällä, sillä siellä keskityttiin lähtötietoihin ja suunnitelmien laadintaan kun

Suomessa vielä moni suunnittelija rakensi itse suunnitelmansa ja teki suunnitteluratkaisunsa rakentaessaan. (Hertzen 1946. Hurme 1991, 188.)

Ensimmäinen suomalainen lähiörakennuskohde, jossa oli tehty erillinen kokonaisvaltainen maisemaa koskeva suunnittelu, oli Tapiola. Maisemasuunnittelu sisälsi yleissuunnitelman, piirustuksen kaavamaisesta massojen sijoituksesta sekä karkean tasoittelupiirustuksen, johon kuuluivat mm. Otsolahden rantojen järjestely ja ruoppauksesta syntyvien ylijäämämassojen sijoittelu. Heikki von Hertzenin ansiosta Tapiolan suunnitteluryhmään kutsuttiin puutarha-arkkitehti (Tuomi 2003, 90). Tapiolan maisemasuunnittelusta vastasi ensimmäiset kaksi vuotta Nils Orento. Hänen tehtäväkseen annettiin edellä mainittujen lisäksi myös rakennusperustusten ja tiepohjien massojen taloudellinen ja esteettinen käytön suunnittelu, tie- ja johtolinjojen esteettinen suunnittelu, valaisinpylväiden sijoittelun suunnittelu, luonnonmetsän puhdistus- ja jalostussuunnitelman laatiminen, Otsolahden ympäristön suunnittelu luonnonpuistoksi kävelyteineen uimarantoineen ja venelaitureineen, rakennusten ympäristön luonnossuunnittelu, leikkipaikkojen luonnossuunnittelu sekä juoksuhautojen osittaisen täyttämisen ja säilyttämisen suunnittelu. (Hurme 1991, 119.)

Tapiolan suunnittelu perustui luonnon kunnioittamiseen kulttuurimaiseman arvostukseen; maisemaa tulkittiin siten, että luontaiset puistomaiset alueet jätettiin rakentamatta. Suunnittelulla saatiin luotua katkeamaton viheralueiden sarja, jossa puistoalueet virtaavat rakennusten lomassa. Rakennukset on sijoitettu maiseman ehdoilla. Olemassa olevaa puustoa ja luonnonkasvillisuutta haluttiin varjella, ja niitä suojeltiin koko rakentamisen ajan. Turhia pengerryksiä vältettiin. Maasto muotoiltiin niin, että tiet liittyivät maisemaan ilman avo-ojia tai luiskia. Luonnon ympäristöä täydennettiin runsailla puutarhaistutuksilla, joiden tavoitteena oli vuoropuhelu luonnollisen ympäristön kanssa. Istutetut kasvilajit olivat eksoottisen näköisiä ja värikkäitä. Leimukukkaryhmät, liljaniityt tai massamaiset yhdenlajin pensasryhmät kanukkaa, happomarjaa tai marjakuusta olivat huomiota herättäviä nurmikenttiä tai luonnonmetsää vasten. Aitoja tai muureja ei käytetty. Talviaikaa varten kehitettiin nk. talviturkkisuunnitelma. Havukasveja käytettiin järjestelmällisesti osana istutuksia ja alueen asukkaita ohjeistettiin myös hoitamaan luonnontilaista havupuustoa. Tapiolassa kiinnitettiin myös huomiota kalusteisiin,

valaisimiin ja pintamateriaaleihin sekä vesiaiheisiin. Alkujaan ympäristöä pidettiin yllä asuntosäätiön perimällä ”ruusuverolla”. (Tuomi 2003, 90–111.)

Yleisenä suunnitteluperiaatteena lähiöiden miljöösuunnittelussa voidaan pitää sitä, että suunnitelmat laadittiin niistä tontti- ja vapaa-ajan alueista, joita ei voitu säilyttää luonnontilaisena. Toisen periaatteena voidaan pitää sitä, että rakennettavat massat sijoitettiin usein metsikköihin ja kumpareille ja laajoista, esimerkiksi peltoalueista tehtiin viher- ja puistoalueita. Suunnittelijat ja viher-rakentajat tekivät tiivistä yhteistyötä, ja suunnitelmat olivatkin yleensä ohjeellisia ja sisälsivät lähinnä kasvillisuuden määrittelyn. Ne eivät ottaneet kantaa esimerkiksi maastonmuotoiluun, korkeustasoihin, teiden linjauksiin tai rakenteisiin, vaan tällaiset asiat jäivät usein viherrakentajan ratkaistaviksi paikanpäällä. (Gottberg 1986, 40.)

1950-luvulla vihersuunnittelun pääperiaatteena käytössä oli sijoittaa lähiöiden keskeisille alueille massiivisia pensas- tai muita istutuksia korostamaan puutarha-kaupunkimaisuutta. Pihoilla ja muilla yksityisemmillä alueilla taas käytettiin mahdollisimman monipuolista kasvivalikoimaa, esimerkiksi perennoja ympäristön rikastuttamiseksi. Laajempien alueiden esimerkiksi nurmikenttien suunnittelussa lähtökohtana oli ajatus siitä, että alueet olivat tarkoitettu monipuoliseen käyttöön eivätkä vain koristeeksi. Huomiota kiinnitettiin myös maaston muotoiluun luontevaksi osaksi ympäristöä sekä reuna-alueiden kasvillisuussommitteluun. Myös vesiaiheet keskeisellä paikalla olivat tyypillisiä. (Hurme 1991, 120-123.)

Tutkittaessa 1950–1960-luvun pihasuunnitelmia kiinnittyy huomio luonnon ja rakennetun pihan väliseen saumattomaan yhteistyöhön. Tyypillisenä lähtökohtana ja punaisena lankana voi löytää luonnonläheisen ja luontoa kunnioittavan suunnittelun. Kaikki suunnitteluratkaisut pyrittiin tekemään niin, etteivät ne häiritsevästi nousisi ympäristöstä. Ympäristö 1960-luvun lähiörakentamisessa oli usein metsää tai peltoa. Aiheet otettiin luonnosta. Suosittuja aiheita olivat esimerkiksi vesiaiheet ja luonnonmukaiset materiaalit. Toisaalta ei ollut nykyajan rakennusmateriaaleja eikä varaa käyttää niitä. Rakenteelliset osat tehtiin usein puusta, pintamateriaaleina käytettiin maa-aineksia ja kasvillisuus oli suhteellisen suppea valikoimaltaan. Kasvien valinnoissa pyrittiin kestävyyyteen ja värien harmoniaan. (Pihamalleja 1980.)

Ajalle tyypilliset leikkialueet pyrittiin rakentamaan luonnonmukaisiin paikkoihin, joissa luonto tarjosi perustukset ja rakennusmateriaalit. Toisaalta myös ajateltiin, ettei lapsi välttämättä tarvitse leikkiinsä muuta kuin mielikuvituksen ja ympäristön, joissa voi sitä käyttää. Arkkitehtiliiton ja Mannerheimin lastensuojeluliiton järjestämä suunnittelukilpailu vuodelta 1987 kuvaa hyvin aikansa ajattelua lasten leikkipaikkojen suunnittelusta. Lähtökohtana suunnittelulle oli ympäröivä tila ja sen hyödyntäminen niin, että lapsi leikki suurta mielikuvitusleikkiä turvallisissa ja ei niin teknisesti rakennetussa ympäristössä. Leikkivälineet koostuivat ympäröivistä tiloista ja olevista materiaaleista, kivistä, puista ja pinnanmuodoista. Suunnittelukilpailun voittajatyössä leikkimökki oli saanut raaminsa puiden luomista majoista ja suunnittelusta huokuva tunnelma oli kuin sadussa. Leikkialuetta ei siis rakennettu tarjoamaan ainoastaan mekaanista liikettä ja vauhdin hurmaa, vaan kokonaisvaltaista elämystä mielikuvituksen maailmassa. Leikkialueita voisi kuvailla kuin matkana, jonka aikana lapselle syntyy erilaisia kokemuksia ja haasteita joita täydennetään leikkivälineillä. (Arkkitehtuurikilpailuja: Anna lapselle tila elämässä 1987.)

3.2 1960-luvulla suunnittelussa suositut kasvit, aiheet ja materiaalit

Mäntymetsään sopivia kasvilajeja 1950–1970-luvulla (Rosenbröijer & Ahmavaara, 1968):

- atsaleat
- alppiruusut
- valeangervot
- jaloangervot
- liljat
- ritarinkannuskurjenmiekka
- kallionauhus
- maksaruhot
- vuorenkilpi
- villiviini
- ruusut
- kelasköynnös
- köynnöskuusama
- kuunlilja
- piippuköynnös
- pioni
- ritarinkannus
- päivänkakkara
- tulppaanit
- köynnösruusu (pohjantähti)
- syreenihortensia
- kinosangervo
- tuhkapensas
- syreeni
- kirsikka
- kanukka
- happomarja
- marjakuusi
- vuorimänty
- pirunkeppi
- riippujalava
- mongolian vaahtera
- hopeakuusi
- onnenpensas
- metsäköynnös
- sembramänty.

Mäntymaisemaan sopivia pintamateriaaleja ja tyypillisiä aiheita 1950–1970-luvulla (Rosenbröijer & Ahmavaara 1968):

- kyllästetyt puukiekkokäytävät
- betonilaatat
- luonnonkiviryhmät
- suuret istutusalueet
- puiden ympärille luonnolliset töyryt, joihin maksaruohoa tai vuorenkilpeä
- pergolat
- kuoritusta puusta tehty aita
- huomaamattomat liitokset metsään
- nupukivinurmi
- vesiaiheet
- istutusruudut laattojen väliin ja istutuskaukalot etupihoille

4 RUOLAN ALUE 60-LUVULLA

Ruolan asuinalue suunniteltiin ja rakennettiin 1960-luvun alkupuolella Lahden ns. Itäaukion alueelle Joutjärven ja Salpausselän harjun väliin. Alueen läpi kulkee vanha Ylisen viipurintie. Turkulainen Ruolan rakennusliike hankki alueen yhdessä varatuomari Erkki Huurtamon kanssa. Maat ostettiin maanviljelysneuvos Väinö Pätiälän perikunnalta 12.4.1960. Ostettuun alueeseen kuului Lahden kylän Itä-Aukio-tila R:No 7, Harjumaa-tila R:No 7, Santala-tila R:No 7 ja määräala Itä-Rinne-tilasta R:No 7:stä. Yhteensä pinta-alaksi tuli 18,29 hehtaaria, joista ehdotuksen mukaan rakennuskortteleiksi 7,27 hehtaaria, katualueiksi 3,54 hehtaaria, virkistysalueiksi 7,03 hehtaaria. Kaupunginhallitus hyväksyi alueen asemakaavaehdotuksen 7.11.1960. Asemakaavaehdotuksessa johtajat Martti ja Urho Ruola sekä varatuomari Erkki Huurtamo luovuttivat perustettavien yhtiöiden puolesta edellä mainitut alueet korvauksetta ja sitoutuivat rakentamaan nykyisen Ruolankadun, Oppilaankadun ja korttelien sisäiset jalankulkuväylät, pallo- ja leikkikentät sekä alueen viemäriverkoston. Kaupungilta tuli katu- ja viemäripiirustukset sekä viemäriverkostoon asennettavat runkovesijohdot. Sovittiin myös, että talot rakennetaan silloiseen aravatasoon ja alueelle tulisi myös seitsemän vuokrataloa. Lastentarharakennuksen sekä pesularakennuksen kiinteistöt sekä asunto-osakeyhtiöt saisivat veloitusetta. Rakennusyhtiö sitoutui rakentamaan koko alueen kymmenen vuoden aikana. (Lahden kaupungin-valtuuston pöytäkirjat 1960; Ekman-Salonkangas, Heikkilä & Tuomi 1992, 47; Niskanen 2012, 33.)

Aluerakentaja tarjoutui rakentamaan kaupungille koko alueen niin, että kaupunki saisi uuden ja valmiin kaupunginosan katuineen ja kunnallistekniikoineen, jos maanomistajien rakennusliike saisi rakentaa ja myydä asunnot. Lahden kaupunki sitoutui tekemään piirustukset katuja ja liikenneväyliä sekä viemäriverkostoa varten. (Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirjat 1960.)

Ruolan alueen suunnitteli turkulainen arkkitehti Olli Vahtera, joka hahmotteli alueen erilaisten talotyyppien kokonaisuudeksi. Meurmanin lähiöteorian mukaan alueelle suunniteltiin myös kaikki tarvittavat sosiaaliset ja kaupalliset palvelut. Vahtera suunnitteli alueen kaava- ja rakennuskokonaisuuden yksiköksi, joka otti kantaa maaston muotoihin, eri rakennustyyppeihin omistus- ja vuokra-asunnoissa sekä lähiöteorian mukaisiin huoltonäkökohtiin. Suunnittelussa Vahtera huomioi

myös taloudellisen kannattavuuden ja käytti rakentamisessa ensikertaa Lahdessa laajemmassa mittakaavassa elementtitekniikkaa. Ruolan alue oli elementtitekniikan ja rakentamistehokkuuden ensimmäinen kokeilukenttä Lahdessa. (Ekman-Salokangas ym. 1992, 45–52.)

Olli Vahtera suunnitteli alkujaan alueelle perustettavaksi 25 asunto-osakeyhtiötä. Silloisen kaavan mukaan alueelle sai rakentaa vain yhden 6-kerroksisen, neljä 2-kerroksista ja 20 omakotitaloa. Vahteran suunnitelmiin kuului puistoaukion ympärille ryhmiteltynä neljä 4-kerroksista lamellitaloa, jotka toteutettaisiin Aravataloina. Valtatien varteen toteutettaisiin kolme 9-kerroksista pistetaloa ja harjun laelle seitsemän limittäin rakennettavaa 12-kerroksista pistetaloa 50-metrin välimatkoin. Kerrosluku oli valittu korostamaan harjun muotoa ja suojelemaan harjun luontoa mahdollisimman koskemattomana. Pistetalojen pohjakerrokseen oli suunniteltu tarpeellisia huoltomyymälöitä ”lastenvaunuetäisyyksin”. Alueelle suunniteltiin lähiöopin mukaan myös päiväkotia, koulu ja ostoskeskus, joihin oli mahdollista päästä ylittämättä yhtäkään ajotietä. Alueella oli myös yhteinen koneistettu pesula, jonka yhteydessä oli lasten leikkihuone ja pihamaa. Kokonaisu suunnitelmassa oli vielä suunniteltu lisää rakennuksia alueen pohjoispuolelle sekä Joutjärven rannalle 6-kerroksinen lamellitaloryhmä huoltomyymälöineen ja autotalleineen. (Ekman-Salokangas ym. 1992, 45–52.)

Arkkitehti Olli Vahtera korosti elementtirakentamista yhdessä aluerakentamisen kanssa. Hän myös muistutti, että alue tulisi rakentaa ehdotetussa laajuudessa tai muuten menetettäisiin ne edut, jotka kyseessä oleva rakentaminen toisi.

”Mainittakoon, että elementtirakentamisen yksi pääedellytys on juuri aluerakentaminen, jolloin rakennuskustannukset todella saadaan huomattavan alhaisiksi. Tämän rakentamisen yksi huomattava etu on myös se, että sitä voidaan suorittaa myös aivan yhtä hyvin talvisaikaan.” Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirja 28.11.1960.

Lahden kaupungin asemakaava-arkkitehti Paul Roth esitti kuitenkin eriäviä mielipiteitä suunnitelmasta varsinkin harjun käyttämistä rakennustarkoitukseen. Kaupunki teki myös oman ehdotuksensa alueen suunnittelusta. Se ei suosinut elementtirakentamista ja piti sisällään korkeimmillaan 3-kerroksisia rakennuksia. Suunnitelmassa oli myös huomattavasti pienempi tehokkuusluku.

*”Alueelle tietysti voidaan rakentaa myös pelkästään 3-kerroksisia rakennuksia, kuten eräillä tahoilla on esitetty. Tämä on kyllä meille edullista ja todella halpaa rakentamista, mutta jos tehokkuus käytetään esim. meidän esittämäämme lukua 0,73, mikä ei ainakaan pitäisi olla liian suuri välittömästi keskustaan kuuluvalla alueella, niin tällöin noita 3-kerroksisia rakennuksia tulee niin paljon, että ammattimiesten käsityksen mukaan alue ehdottomasti pilataan ja siitä luodaan tyypillinen varuskunta-alueen kaltainen. Tietävästi missään kaupungissa Suomessa ei näin lähellä keskustaa olevalle alueelle ole rakennettu käyttäen näin pientä tehokkuutta, kuin mitä me olemme esittäneet. Viittaamme mm. miten Turussa ja Tampereella on rakennettu ja rakennetaan.”*Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirja 28.11.1960.

Monimutkaisen kiistelyn jälkeen, johon myös valtakunnallisesti otettiin kantaa, Vahteran suunnitelman kokonaisvolyyymiä supistettiin kautta linjan ja harjun 12-kerroksiset pistetalot muutettiin 9-kerroksisiksi. Alueen kokonaisuuden kannalta pidettiin tärkeänä, että huomattavimmalle maastonkohdalle rakennettaisiin selkeästi erottuva ja pitkälle näkyvä rakennusrivi, joka korostaisi harjun muotoa. Tällainen suhtautuminen rakennusmassoihin kumosi käsitykset ja opit julkisten rakennusten kaupunkikuvallisesta hallitsevuudesta ja rakennusmassojen hierarkiasta Lahdessa. (Ekman-Salokangas ym. 1992. 47–49.)

Suunnittelutyön seurauksena syntyi suhteellisen yhtenäinen alue, jonne rakennettiin lämpökeskus sekä viisi 4-kerroksista lamellitaloa harjun kylkeen, kolme 7-kerroksista pistetaloa Viipurintien varteen ja harjun laelle seitsemän 9-kerroksista tornitaloa. Lastentalo, huoltoasema ja ostoskeskus rakennettiin täydentävinä osina alueen alku- ja loppupäähän. Ruolasta rakentui alue, joka kuvaa hyvin 1960-luvun alun kaavallisia tavoitteita: Alueen sisäinen huolto on mahdollisimman joustava ja kattava ja jalankulkijat on otettu huomioon. Samassa kaavallisessa yksikössä asui eri sosiaaliryhmän edustajia ja rakennusten kokonaisuus on sovitettu maastoon. Aluekokonaisuus on sommittelultaan ansiokas ja vähäeleisyydessään visuaalisesti tehokas. (Niskanen 2012, 33.)

5 ALUEEN NYKYTILA

Nykyisin Ruolan asuinalueella on 15 taloyhtiötä, joista kolme on Lahden Talojen omistuksessa. Kaikki asuinkiinteistöt on peruskorjattu 2 000-luvulla. Alueella sijaitsee myös kaksi autotallirakennusta, Hiidenkivi Oy:n toimistorakennus sekä ostoskeskus. Ostoskeskus sekä autotallirakennukset kaipaavat perusparannusta tai suunnitelmaa uudelleen käytöstä. Hiidenkivi Oy:n toimistorakennus on rakennettu peruskorjattu toimistokäyttöön alkuperäisestä lastentalosta vuonna 2008. Alueen keskellä on puisto- ja leikkialue, joka sijaitsee kahden eri taloyhtiön tontilla.

Ruolan alue on vuosien saatossa hukannut osan alkuperäisestä ilmeestään, sillä sitä on perusparannettu 1980–2000-luvuilla. Kuitenkin ajatus alueen rakentumisen pohjalta on vielä nähtävissä. Se kaippaa kipeästi alkuperäistä aluesuunnittelua kunnioittavaa kunnostusta sekä siistimistä. Lahden maakuntamuseon tutkijan Riitta Niskasen kanta on, että aluetta tulisi korjata entistäen (Niskanen 2013). Puustoalueet talojen välissä sekä tonttien reunoilla ovat hoitamattomat ja päässeet epäsiistiin kuntoon. Puusto ei mahdu kasvamaan, ja joukossa on huonokuntoisia puita sekä risukkoista aluskasvillisuutta. Pensasalueet kaipaavat siistimistä, ja nurmialueet ovat paikoitellen kuluneet pois. Asfalttialueet ovat paikoitellen routineet, ja pintamateriaalien rajat ovat epäsiistit. Talojen pihojen toiminnot kaipaavat parempaa jäsentelyä ja varustusta sekä huomiota sisääntulojen kutsuvuuteen. Harvat istutetut pensasalueet ovat hoitamattomia, ja puustoalueiden puissa on kuolleita oksia ja juuri- ja runkovesoja. Alkuperäisistä istutuksista ei ole tietoa, sillä alkuperäistä suunnitelmaa ei ole.

Leikkipuisto on päässyt huonoon kuntoon. Leikkipuiston välineet ovat pääsääntöisesti hyväkuntoisia ja niiden turvallisuuspäivityksistä on pyritty huolehtimaan (tarvittava turva-alustakerros) Hiidenkivi Oy:n toimesta. Leikkialueen puisto on harmaa ja tasainen kenttä, johon on ripoteltu leikkivälineitä. Alueella on myös alkujaan ollut pallokenttä, mutta se on vuosien saatossa hävinnyt. Tällä hetkellä leikkikentältä löytyy keinut, pesäkeinu, monitoimiteline liukumäellä, kiipeilyteline, hiekkalaatikko sekä kaksi vieterieläintä. Näiden lisäksi kentän laitamilla on vanha rekkiteline. Kenttää reunustaa alkuperäiset puurivit, joiden sekaan on ripoteltu erilaisia, jopa huonoon kuntoon päässeitä penkkejä ja pöytiä ja sotkuisia roska-astioita. Niin kutsuttu oleskelualue

puuttuu kokonaan. Taloyhtiöiden yhteisenä kohtaamisalueena leikkipuisto ei tarjoa kaikille jotain, vaan palvelee lähinnä pieniä lapsia. Kouluikäisille ja vanhemmille ei esimerkiksi ole tarjolla minkäänlaisia toimintoja.

Liikennejärjestelyiltään Ruolan alue on sekava. Harjulla kulkeva Ruolankatu on kesäaikaan toimiva, mutta talviaikaan autojen parkkeeraus kadun varteen aiheuttaa varmasti ongelmia. Ostoskeskuksen ja esimerkiksi Hiidenkivi Oy:n välinen alue on muualta tulevalle hankala suunnistettava. Opasteet puuttuvat, ja kevyen ja raskaan liikenteen kulkuväylät eivät erotu piha-alueista. Suurin muutos alueen alkuperäiseen suunnitteluun verrattuna onkin tapahtunut liikenteen kasvussa, johon alkujaan ei ole osattu varata tarpeeksi tilaa.

Aluetta leimaa sotkuisuus ja hoitamattomuus sekä yhdenmukaisen linjan puuttuminen esimerkiksi ulkokalusteiden ja valaistuksen osalta. Tällä hetkellä kalusteet ovat epäsiistit ja ränsistyneet ja huonolla sijoittelulla toimimattomat. Paikoitellen valaisu on puutteellista valaisimien jäätyä kasvillisuuden joukkoon.

Taloyhtiöiden pihat ovat rakentuneet talokohtaisesti. Mitään yhtenäistä linjaa niihin ei ole löydettävissä toimintojen, kalusteiden, valaisimien, pintamateriaalien tai istutusalueiden puitteissa. Yhdistävänä ja alkuperäisenä tekijänä voidaan nähdä harjulle ominainen luonto ja kasvillisuus. Alueella onkin paljon komeita mäntyjä ja hoitamatonta luontoa myös taloyhtiöiden pihoilla.

Harjun laella taloyhtiöiden pihat loppuvat Ruolankadun varteen, jonka toisella puolella alkaa kaupungin omistama puistoalue. Metsässä kulkee ulkoilureittejä ja polkuja, joita alueen asukkaat käyttävät päivittäin. Paikoitellen metsä on päässyt huonoon kuntoon hoitamattomuuden takia. Poluilla ei ole valaistusta eikä talvikunnossa pitoa. Alue on kaavoitettu jo vuonna 1960 Itä-Aukion kohdalla koskemattomaksi ja asukkaiden vapaaseen käyttöön ulkoilualueena (Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirja 28.11.1960.)

Ostoskeskuksen pihassa, alueen sisääntulon yhteydessä on alkuperäinen vesiallas. Hiidenkivi Oy vastaa sen toimivuudesta ja huollosta yhdessä Lahden kaupungin kanssa. 1960-luvun aluesuunnitteluun vesiaiheet kuuluivat oleellisena osana ja niitä käytettiin jopa lasten kahluuaitaina. Vesialtaan funktio perustui luonnon mukaisiin aiheisiin suunnittelussa sekä tarjosi katsojilleen elämyksen erilaisena elementtinä kaupunkirakenteessa.

6 ASUKASKYSELY

6.1 Tutkimuksen toteutus

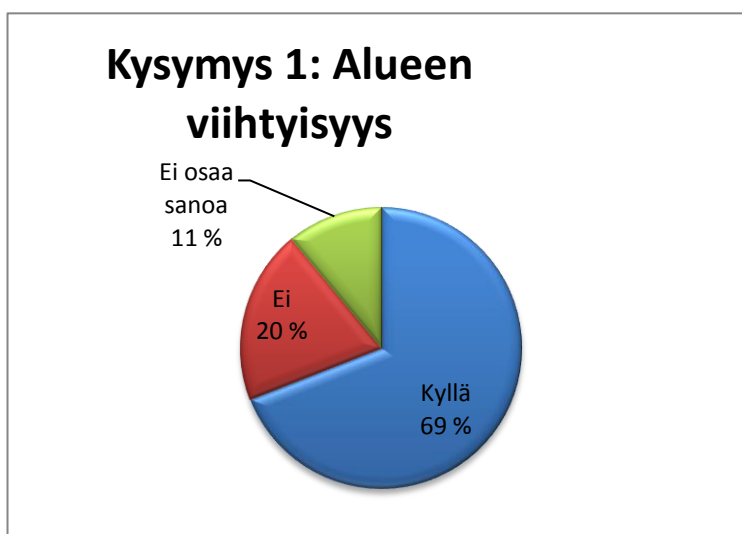
Asukaskysely toteutettiin yhteistyössä työn tilaajan Hiidenkivi Oy:n kanssa. Kyselyn tarkoituksena oli kartoittaa alueen asukkaiden näkemyksiä alueen yhteisöllisyydestä, alueen viihtyisyydestä ja toimivuudesta ja ongelmakohdista sekä oman taloyhtiön pihan viihtyisyydestä, toimivuudesta ja ongelmakohdista. Näiden lisäksi haluttiin kartoittaa mahdollisia tulevaisuuden palveluita ja toiveita koskien alueen kehittämistä ja yhteisöllisyyden parantamista.

Kyselyssä oli seitsemän monivalintakysymystä, joista osaan oli myös mahdollisuus vastata useaan kohtaan ja joissa sai myös vastata avoimesti ja perustella näkemyksiään. Niiden lisäksi kyselyssä oli myös kaksi täysin avointa kysymystä. Toinen koski alueelle mahdollisesti perustettavaa kylätupaa, joka lisäisi alueen yhteisöllisiä palveluita, ja toisessa oli mahdollisuus kertoa vapaasti ongelma- ja kehittämiskohdista. Kyselyyn pyydettiin vastaamaan taloyhtiötunnisteella, jotta omaa pihaa koskevat huomiot olisi mahdollista kohdentaa oikein. Nimeä ei ollut välttämätöntä laittaa. Kysely jaettiin jokaiseen alueen 520 talouteen maanantaina 24.6.2013 ja vastausaikaa annettiin viikko. Kyselyyn vastasi 51 taloutta, joten vastausprosentiksi tuli 10.

6.2 Kyselyn ja tulokset

Kysely analysoitiin siirtämällä paperivastaukset manuaalisesti Exeliin ja piirtämällä jokaisesta monivalintakysymyksestä kuvio, joka kuvaa vastausten jakautumista eri osa-alueille.

Koetteko alueenne tällä hetkellä viihtyisäksi?

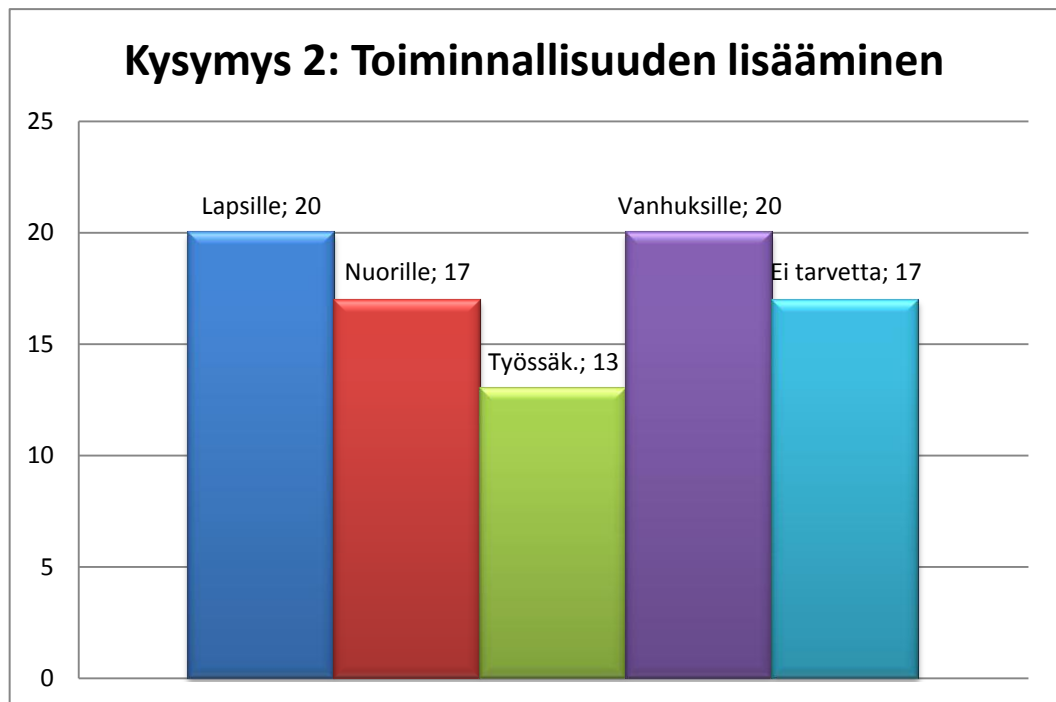
KAAVIO 1. Alueen viihtyisyys.

Kyselyyn vastanneista yli kaksi kolmasosaa oli tyytyväisiä alueensa tämänhetkiseen viihtyisyyteen. Perusteluiksi nimettiin hyvin usein luontoon ja luonnonläheisyyteen sekä kävelymatkan päässä oleviin palveluihin liittyvät asiat. Myös järven läheisyys sekä harju koettiin hyvänä ja viihtyisyyttä lisäävänä asiana. Viihtyisyyttä lisäävänä asiana nähtiin myös alueen väljä rakentuminen ja metsäalueet pihojen välissä. Alue koettiin myös usein rauhalliseksi, turvalliseksi ja lapsiystävälliseksi. Alueen kunnossapitoa pidettiin myös kohtuullisen hyvänä, mikä koettiin viihtyisyyttä lisäävänä asiana.

Yksi viidesosa vastaajista ei kokenut Ruolan aluetta viihtyisänä. Syiksi listattiin esimerkiksi epäsiistit autotallit ja huonokuntoiset ulkokalusteet. Myös hoitamattomat viher- ja metsäalueet sekä olematon valaistus koettiin viihtyisyyttä vähentävänä tekijänä. Leikkikentän olemassaoloa pidettiin hyvänä asiana, mutta

se koettiin epäsiistiksi ja huonosti hoidetuksi. Osa vastaajista myös kokisi alueen viihtyisämmäksi, jos siellä olisi enemmän istutusalueita. Alueen vanha ostari koettiin epäsiistiksi, meluisaksi ja viihtyisyyttä vähentäväksi tekijäksi.

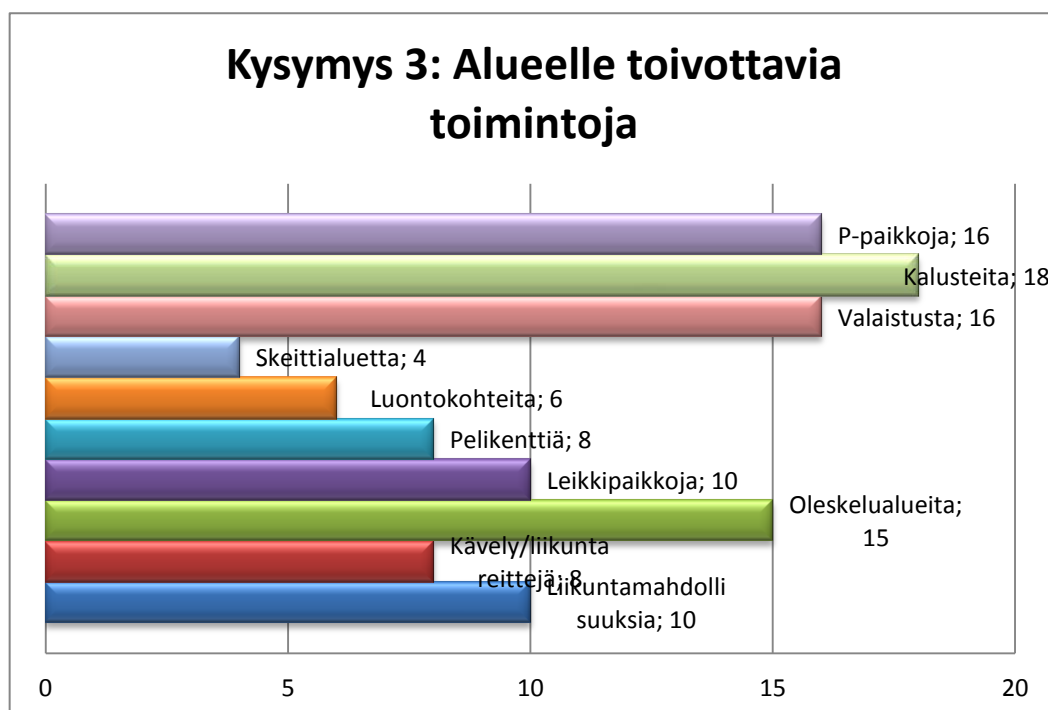
Koetteko, että Ruolanmäen alueen toiminnallisuutta tulisi lisätä?

KUVIO 2. Toiminnallisuuden lisääminen

Vastaajista noin neljä viidesosaa koki toiminnallisuuden lisäämisen tarpeelliseksi jollekin tai monille ikäryhmille. Eniten toiminnallisuutta tulisi vastaajien mukaan lisätä nuorille ja vanhuksille. Työssäkäyvät olivat selvästi pienin ryhmä, mutta myös heidän huomioimisensa oli vastaajille tärkeää.

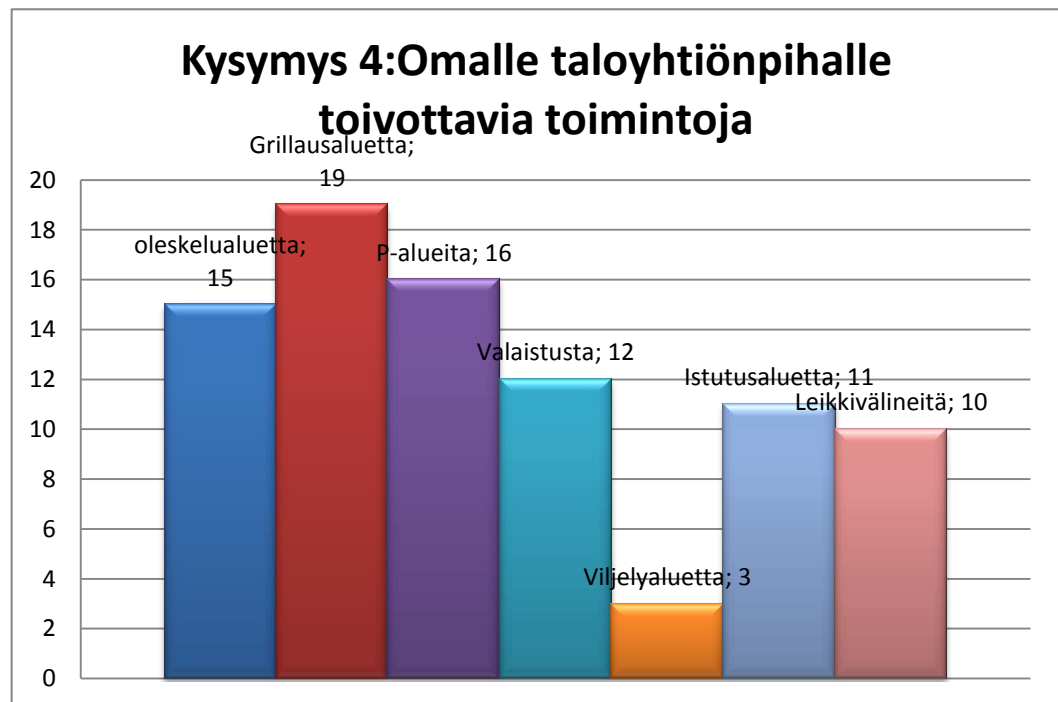
Minkälaisia toimintoja toivoisitte Ruolanmäen alueelle?

KUVIO 3. Toivottavat toiminnot

Kyselyn tulosten mukaan eniten Ruolan alueelle toivotaan parannusta ulkokalusteisiin ja valaistukseen. Myös paikoitusalueiden lisääminen koetaan tärkeäksi. Neljänneksi eniten vastaajat toivoivat oleskelualueita varsinkin vanhemman väestön käyttöön. Vähiten kannatusta sai skeittialue sekä luontokohteiden lisääminen. Leikkipaikat ja varsinkin alueen yhteinen leikkipuisto ja siihen liittyvä pelikenttä ja alueen liikuntamahdollisuudet muodostivat vastaajille myös tärkeän kokonaisuuden.

Minkälaisia toimintoja toivoisitte omalle taloyhtiön pihalle?

KUVIO 4. Taloyhtiökohtaiset toiminnot

Kyselyn mukaan taloyhtiöiden pihaan kaivattaisiin eniten grillausmahdollisuutta ja oleskelualueita rauhalliseen oleskeluun. Moni vastaaja koki olemassa olevat taloyhtiön kalusteet epäsiisteiksi ja hoitamattomiksi ja valaistuksen olemattomaksi. Myös leikkivälineitä kaivattiin taloyhtiöiden pihoihin lisää, mutta moni vastaaja myös koki alueen yhteisen leikkipuiston parantamisen riittävän vauhdikkaampien leikkivälineiden paikaksi. Istutusalueita kaipasi lisää noin viidennes vastaajista, mutta viljelyalueiden lisäämistä ei koettu juuri tarpeelliseksi.

Avoimen kohdan toiveisiin vastaajat listasivat seuraavia asioita ja parannusehdotuksia: Autopaikoille olisi hyvä saada lämmitystolpat, pyöräkatos olisi käytännöllisempi kuin pyöräkellari tai ainakin pyörätelineiden määrää olisi hyvä lisätä. Kukkalaatikoita ja ylipäänsä istutuksia kaivattiin lisää ja uusien männyntaimien istutusta pidettiin tarpeellisenä. Moni vastaaja kaipasi pihalleen pöytää ja penkkejä sekä koki keinujen kunnostuksen sekä kannellisen hiekkalaatikon tarpeelliseksi. Vastaajat ehdottivat myös esimerkiksi kivistä ja puusta tehtyjä taideteoksia, voimistelu ja jumppa-välineitä, paljua, kanalaa ja

pelikenttiä. Myös valvontakameroiden asentamista ehdotettiin ilkvallan
kitkemiseksi.

Miten toivoisitte Ruolanmäen alueen yhteisöllisyyttä kehitettävän?

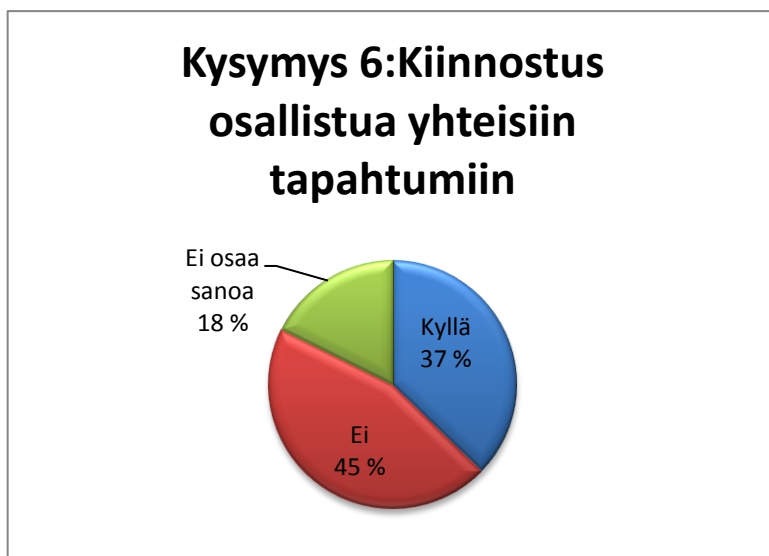
KUVIO 5. Yhteisöllisyys

Kyselyssä esitettiin ajatuksia alueen yhteisöllisyyttä lisäävistä toimista. Tällaisia toimia voisi olla yhteiset tapahtumat, esimerkiksi liikuntaan ja juhlapyyhiin liittyen, talvi- ja kesäkarnevaalit ja taloyhtiöiden väliset olympialaiset. Myös ajatus kylätuvasta ja sen tarjoamista mahdollisuuksista nostettiin esiin. Kolmantena ajatuksena oli kiertävä ”lenkkisauna”, jossa voisi tutustua alueen asukkaisiin.

Lenkkisauna ei saanut juurikaan kannatusta vastaajilta, sillä sellainen alueella vastaajien mukaan on järjestetty. Kuitenkin osa edelleen kannattaa ajatusta. Alueen yhteisiä tapahtumia ja kylätupaa kannatettiin kuitenkin yhteensä 85-prosenttisesti, mikä osoittaa sen, että niiden kaltaiseen toimintaan olisi alueella kiinnostusta. Epäilyksiä joissain vastaajissa herätti se, kuinka kyseiset asiat saataisiin järjestettyä ja kuka niiden järjestämisestä vastaisi. Ajatus kylätuvasta, paikasta, jossa voisi tavata ihmisiä ja harrastaa vapaasti tai ohjatusti, nousi ajatuksen tasolla pintaan monen vastaajan vastauksissa ja monia käyttökelpoisia ajatuksia siitä, mitä kylätupa voisi tarjota, esitettiin. Myös liikuntaan liittyvien

tapahntumien järjestäminen mahdollisella pelikentällä koettiin kylätuvan toimintaan liittyvänä ajatuksena ja yhteisöllisyyttä lisäävänä toimena.

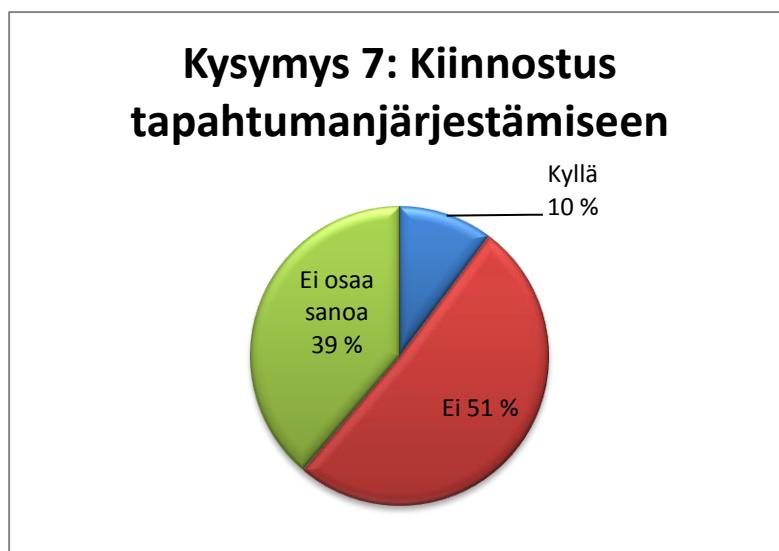
Onko Teillä kiinnostusta osallistua alueen yhteisiin tapahtumiin, esimerkiksi urheilukilpailuihin tai ohjattuun liikuntaan tai kiertävään lenkkisaunaan?

KUVIO 6. Kiinnostus tapahtumiin.

Vastaajista noin kaksi viidesosaa oli kiinnostuneita osallistumaan alueen yhteisiin tapahtumiin ja yksi viidesosa ei osannut vastata. Moni vastaajista, joka koki, ettei ole kiinnostunut osallistumaan yhteisiin tapahtumiin, kiteytti vastauksensa jo olemassa olevaan lenkkisaunaan ja sen kiinnostavuuteen.

Onko Teillä kiinnostusta olla järjestämässä tapahtumia?

Kaavio 7. Kiinnostus tapahtuman järjestämiseen.

Hiukan yli puolet vastaajista ei kokenut olevansa kiinnostunut järjestämään yhteisiä tapahtumia. Kaksi viidesosaa ei osannut vastata suoraan ja yksi kymmenesosa oli kiinnostuneita.

Jos alueelle olisi mahdollista saada kylätupa, minkälaisia mahdollisuuksia toivoisitte sen tarjoavan?

Kylätuvan tarjoamiin mahdollisuuksiin oltiin innokkaita vastaamaan ja ehdotuksia liittyen kylätuvan toimintaan tuli paljon. Vastaajat kokivat, että olisi mukavaa, jos kylätupa tarjoaisi kaikille jotakin: lapsille ja nuorille pelejä ja harrastetoimintaa ja kerhoja, aikuisille teemailtoja, luentoja ja musiikkitapahtumia. Kotiäideille ja isille kylätupa voisi tarjota pienimuotoista lastenhoitoa tai vertaistoimintaa. Vanhukset voisivat pitää kerhoja ja tavat toisiaan. Kaikenlaiset liikunta- mahdollisuudet koettiin myös tärkeänä ja ajatuksia esimerkiksi tuolijumpasta ja soutulaitteista esitettiin.

Kylätuvan koettiin voivan myös tarjota esimerkiksi mahdollisuutta työkalujen lainaamiseen ja pienimuotoiseen verstastoimintaan, siellä voisi olla lehtiä ja jopa pesulaa kaivattiin. Alueelle kaivattiin myös kahvilaa, joka voisi olla kylätuvassa.

Vastaajat myös esittivät ajatuksia yhteistyötahoista, joita voisi olla esimerkiksi Mannerheimin Lastensuojeluliitto, seurakunta ja diakoniatyö, sekä kiertävänä tahona tietokonetukipalvelu ja sairaanhoitaja. Yhteenvetona kylätuvalta kaivattiin mahdollisuutta kohdata ihmisiä ja viettää aikaa yhdessä.

Muita ajatuksia alueeseen liittyen

Viimeisenä kysymyksenä kyselyssä kysyttiin ajatuksia alueeseen liittyen. Toiveita alueen kehittämiseksi olivat esimerkiksi kirpputorit, ohjattu ulkoliikunta, koirien oma ulkoilutusalue, kahvila, apteekki, pop-up-torit ja jokaiseen taloyhtiöön sijoitettavat aikakauslehtien kierrätyspisteet. Yleisesti alueelle kaivattiin siisteyttä, lisää vehreyttä ja vanhojen viheralueiden hoitoa ja siistimistä, uusia kalusteita ja roskiksia. Koirankakkoja koettiin olevan liikaa. Ostarin ja parkkialueiden, varsinkin autotallien koettiin olevan huonossa kunnossa ja talviakaan parkkipaikkojen vähyys koettiin hankalaksi tien kunnossapitoa ajatellen. Myös liikenne-merkkien huonoon sijoitteluun kiinnitettiin huomiota ja pihojen läpikulkua toivottiin rajoitettavan. Valaistusta kaivattiin erityisesti kevyen liikenteen väylille ja reiteille, nykyiset valot ovat jääneet kasvillisuuden keskelle. Leikkipuistosta toivottiin enemmän puistomaista monitoimialuetta, jossa olisi kaikille jotain ja joka olisi viihtyisä. Myös sateensuojaa ja vesielementtiä sekä talveksi mäenlaskupaikkaa kaivattiin leikkipuiston alueelle. Koettiin kuitenkin myös tarpeelliseksi säilyttää ainutlaatuinen harjumaishän ja sen kasvillisuus ja toivottiin suunnitelmaa, joka ohjaisi taloyhtiökohtaista suunnittelua ja kehitystä.

6.3 Johtopäätökset

Kyselyn pohjalta voidaan todeta, että asukkaat ovat kiinnostuneita omasta ympäristöstään ja toivovat siihen parannusta. Hyviä kehitysehdotuksia, toiveita ja ongelmakohtia osataan tuoda ilmi. Asukkaat miettivät ympäristöään ja toivovat sitä kehitettävän. Kuitenkin ongelmaksi kehityksessä voi muodostua toteutus. Kyselyn pohjalta voidaan havaita, että innokkaita tekijöitä voi olla vaikea löytää.

Kyselyn ja asukasillan pohjalta suosittelen, että alueelle kerätään työryhmä, joka alkaa kehittää aluetta yhteistyössä Hiidenkivi Oy:n kanssa. Työryhmään olisi suositeltavaa kuulua jäseniä jokaisesta taloyhtiöstä sekä myös Lahden Talojen edustaja. Työryhmä järjestäisi ammattilaisvetoisia talkoita, joilla alueen ilmettä saataisiin kohennettua. Erilaisia toimia on esitetty liitteissä 4, 5 ja 6. Työryhmän tärkeänä tehtävänä olisi myös alueelle laadittavien taloyhtiökohtaisten pihasuunnittelujen yhtenäisen linjan valvominen yhteistyössä suunnittelualan ammattilaisen kanssa.

Toisena tärkeänä tehtävänä työryhmällä olisi alueen yhteisöllisyyden lisääminen kyselyn pohjalta nousseiden vastausten pohjalta. Tapahtuman järjestäminen sekä kylätuvan perustaminen on tärkeä osa tätä toimintaa. Myös pienet, jokapäiväistä elämää rikastuttavat ja parantavat ideat, joita asukaskyselyssä nousi esille, vaativat työryhmän viemään niitä eteenpäin.

Kehittämistyöryhmän tulisi pyrkiä löytämään erilaisia kanavia kehittämistyön rahoittamiseksi ja hankkeistamiseksi. Väyliä on runsaasti, kunhan niitä osaa etsiä. Edellisen hallituksen aloittama lähiöhanke näyttäisi saavan jatkoa asuntopoliittisella tasolla. Viitanen listaa Elinympäristö- ja yhdyskunnat – koulutuspäivässä neljä näkökulmaa lähiöiden ympärille: Kehittyvä-, elävä-, turvallinen- ja kaikkien lähiö. Viidentenä Viitanen nostaa esille tulevaisuuden lähiön. Hallituksen asuntopoliittikkaan kuuluu tulevana vuosina rakennuskannan korjaaminen ja lähiöiden kehittäminen. Erityisesti Viitanen lupaa avustuksia 1960-1970 –luvun lähiöiden korjaamiseen. Asuinalueiden kehittämisohjelmaan lisätään tälle vuodelle 4 miljoonaa euroa, jotka on tarkoitettu kohdentaa erilaisiin lähiöiden viihtyisyyttä ja toimivuutta parantaviin hankkeisiin, kuten puistoihin. ”Pallo on nyt toimijoilla – avustukset ovat saatavilla” toteaa Pia Viitanen. (Viitanen 2013.)

7 ALUEEN YHTEISEN LEIKKIALUEEN SUUNNITELMALUONNOS

KUVA 4: Asemapiirros

7.1 Toimeksianto ja suunnittelun lähtökohdat

Työn tilaajalle oli tärkeää kehittää alueen keskeisellä paikalla sijaitsevaa leikkipuistoa vastaamaan paremmin asukkaiden tarpeita. Hiidenkivi Oy:n Antero Vainion mukaan olisi tarpeellista uudistaa koko leikkialue ja lisätä sen viihtyisyyttä ja toiminnallisuutta. Toiminnallisuuden lisäämisen taustalla oli ajatus siitä, että alue vastaisi myös muiden ikäryhmien kuin pienten lasten tarpeisiin. Vainio näki tärkeänä sen, että alueesta tulisi koko Ruolan yhteinen puistomainen alue, jossa on mahdollista viettää aikaa ja kohdata alueen muita asukkaita. Tällä hetkellä alueen suurin käyttäjäkunta on lapset ja heidän valvojansa, mutta alueella asuva vanhempi väestö viettäisi myös mielellään aikaa puistomaisemmassa ympäristössä. Tilaajan toiveena oli, että alueella olisi mahdollista harrastaa liikuntaa ja järjestää yhteisöllisyyttä tukevia tapahtumia. Tärkeänä Vainio piti myös erilaisia oleskelumahdollisuuksia ja istumapaikkoja niin varjossa kuin auringossakin sekä myös talviajan huomioimista suunnittelussa. (Vainio 2013.)

Suunnittelun lähtökohtana käytettiin tilaajan toiveita alueen toiminnallisuuden suhteen sekä ajatusta viihtyisästä keskuspuistosta. Suunnittelussa pyrittiin ottamaan huomioon myös asukaskyselyssä esille nousseet ajatukset. Näitä ajatuksia ja toiveita yritettiin mahdollisuuksien mukaan peilata työn teoreettisessa osiossa esitettyihin 1960-luvun suunnittelulähtökohtiin. Leikkialueen suunnittelua ohjaa kuitenkin viimekädessä nykypäivän asetukset ja määräykset, jotka sanelevat raamit turvallisesta alueesta. (RT: 89–10966, 93–10961; Soini 1997.)

7.2 Nykytilanne

Nykyisin leikkialue on sorakenttä, jonne on ripoteltu leikkivälineitä ilman sen kummempaa jäsentelyä. Aluetta rajaavat puistomaiset nurmialueet, joissa kasvaa suuria vaahteroita ja lehmuksia. Muuta kasvillisuutta alueella ei ole. Leikkivälineiden alla on turvasorakerros. Ilmeeltään alue on mitäänsanomaton.

Niin kuin kuvasta 5 voidaan nähdä, leikkivälineet ovat osaltaan hyvässä kunnossa. Alue kuitenkin näyttää epäsiistiltä jäsentelemättömyyden ja heikon hoidon seurauksena. Nurmikko on ottanut valtaa sorasta ja lähtenyt leviämään leikkialueille.

KUVA 5. Leikkialueen nykytila

7.3 Katsaus suunnitteluratkaisuihin

Suunnitelmassa käytettiin lähtökohtana ajatusta vesiaiheesta. Vesiaihe oli tyypillinen elementti 1960-luvun piha- ja miljöösuunnittelussa, ja se nousi toiveena esille myös asukaskyselyssä. Oikean vesiaiheen toteutus olisi kuitenkin hoidollisesta näkökulmasta väärä valinta alueelle, joten vesiaihe tuotiin pintamateriaalivalintana esille kiemurtelevana jokena leikkipaikan läpi. Aiheena kiemurteleva joki myös jäsentää tilaa ja herättelee lapsen mielikuvitusta 1960-luvun suunnittelulähtökohtien lailla. Vesi on suunniteltu toteutettavaksi valettavasta sinisävyisestä turvamateriaalista, jolloin se mahdollistaa leikkivälineiden sijoittamisen alueen päälle. Turvamateriaaliin on mahdollista valaa erivärisiä alueita.

Vesistöön kuuluu oleellisena osana saaret. Suunnitelmassa on esitetty kaksi aluetta, jotka toimivat saarekkeina veden keskellä. Saaret on suunniteltu toteutettavan vihreästä valettavasta turvamateriaalista. Saarille on sijoitettu leikkivälineitä. Toisessa on liukumäki, josta voi laskea veteen, ja toisessa riippumatto ja puumaja, jotka mahdollistavat mielikuvitusleikkiä autiosta saaresta veden ympäröimänä. Saaren ympärille on kuvitettu turvamateriaalina lumpeita, jotka toimivat hyppelypolkuna. Oleellisena osana vesiaiheeseen kuuluu myös laiva. Saarileikin lisäksi vesiaihe mahdollistaa myös erilaisten tasapainosiltojen sijoittelun niin, että lapsen mielikuvitusleikki vedenvaraan joutumisesta voi alkaa. Tasapainoilu ja leikkivälineet on sijoitettu niin, että ne muodostavat erilaisia ratoja sekä mahdollisuuden rauhalliseen ja vauhdikkaaseen leikkiin turvallisessa ympäristössä. Leikkivälineet on nähtävillä liitteessä 2.

Leikkialueelle on suunniteltu myös jonkin verran istutuksia, jotka myötäilevät joen uomaa. Kasvit on valittu 1960-luvun tyypillisten kasvien luettelosta ja kunnioitettu ajalle tyypillistä ajatusta suurilinjaisista istutusalueista. Alueelle on tarkoitus istuttaa myös havupuu, joka tulevina vuosina toimisi alueen yhteisenä joulupuuna. Alueelle on lisätty pääväylän varrelle puu-kujanne, joka näkyy kuvassa 6. Puiden alle muotoillaan törmät, johon istutetaan aluskasvillisuutta.

Lasten lisäksi suunnittelussa on huomioitu myös muut käyttäjäryhmät. Alueelle on varattu tila pelikentälle, jossa on mahdollista pelata pallopeleistä mölkkyyn. Pelialue voidaan myös jäädyttää, jolloin se palvelee talviliikunnassa luistelukenttänä tai siihen voidaan tehdä pieni latu pienten hiihtäjien harjoittelu- ja kisapaikaksi. Aikuisten on mahdollista harrastaa liikuntaa myös alueelle suunniteltujen ulkoliikuntavälineiden kanssa. Tulevaisuudessa liikuntavälineitä ja kenttää voidaan hyödyntää myös kylätupa-ajatuksen kehittyessä esimerkiksi ohjattuun liikuntaharjoitteluun. Liikuntavälineet ja pelikenttä ovat nähtävissä liitteessä 3.

Alueelle on varattu erillinen oleskelualue, johon on mahdollista rakentaa grillipaikka. Oleskelualueella on myös tilaa monille penkeille ja pöydille. Penkkejä on sijoitettu niin, että niitä sijaitsee sekä varjossa että auringossa ja niitä on runsaasti. Pelikentän yhteyteen on varattu alue myös polkupyörille. Penkki- ja pöytämallit ovat nähtävissä liitteessä 2.

Alue on suunniteltu niin, etteivät olemassa olevat aluetta ympäröivät liikenneyhteydet ja kulkureitit muutu. Suunnittelutyön edetessä alueelle on teetettävä erillinen sähkösuunnitelma, jossa luonnoksessa esitetyt valaisimet määritellään lopullisille paikoilleen ja tarkennetaan valaisimien malli. Mallien valinnassa on perehdyttävä 1960-luvun tyyppilisiin valaisinmalleihin tai käytettävä samaa puistovalaisinmallia, mitä alueella on olemassa. Pelialue tulee valaista korkeammalla valaisimella.

Suunnitelmassa on varattu alue myös lumenkasausta varten, johon voi rakentaa talviliukumäen talvileikkeihin. Talviliukumäkeä voidaan hyödyntää esimerkiksi alueen talvitapahtumissa.

Alustava kustannusarvio alueen rakentamisesta on esitetty taulukossa 11luvussa 7.4.2. Kustannusarvio on rajattu koskemaan leikkipuiston suunnitelmaa. Kustannusarviossa on kuitenkin otettu huomioon myös alueet, jotka oleellisesti kuuluvat puistoalueeseen.

7.4.1 Havainnekuvia alueesta

KUVA 8: Alueen mallinnus

KUVA 9: Näkymä kentältä

KUVA 10: Havainnekuva ”saaresta”

Kuva 11: Havainnekuva joenuomasta.

KUVA 12: Havainnekuva tasapainoradasta

KUVA 13: Puukujanne

KUVA 14: Puiden aluskasvillisuus

7.4.2 Kustannusarvio

TAULUKKO 1: Kustannusarvio

<u>Työsuoritus</u>	<u>määrä</u>	<u>a</u> <u>hinta</u>	<u>yht.</u>
Raivaus- ja purkutyöt			
Leikkivälineiden ja kalusteiden poisto ja uudellen asennus (arvio)			5000
Pintamaiden poisto (arvio)			2000
Raivaus- ja purkutyöt yhteensä			7000
Kovat pinnat ja rakenteet asennettuna			
Turvasora	65 m2	35	2275
Valettava turvamateriaali(kompan)	400 m2	130	52000
Muuraushiekka hiekkalaatikkoon	5 m3	10	50
Kivituhka (5cm)	720 m2	8	5760
Kovat pinnat yhteensä			60085
Varusteet ja kalusteet (uudet)			
Kompan, tasapainoverkko, NRO831	1	1350	1350
Kompan, silta NRO810	1	2410	2410
Kompan, tasapainopuomi, NO804	1	770	770
Kompan, pyörivä tukki, NRO830	1	800	800
Kompan, Laiva, NRO402	1	2800	2800
Kompan, Maja, NRO403	1	3040	3040
Kompan, riippumatto, NRO815	1	3510	3510
Puupöllit, esim. Lappset, J91291,	90	10	900
Kompan, classic monikenttä	1	20800	20800
cSteel, abdoback	1	2223	2223
cSteel, strech	1	2896	2896
cSteel, russianbar	1	3222	3222
cSteel, senioriaskellin	1	4085	4085
cSteel, freesmith	1	3356	3356
cSteel, ohjekyltti	1	1635	1635
Polkupyöräteline	3	250	750
ulkoroskis	4	525	2100
Kompan, penkki, NRO204	6	390	2340
Kompan, penkki(selkänojalla), NAT202	10	630	6300
Kompan, pöytä,NAT205	3	580	1740
Kalusteiden asennus	240	35 /h	8400
Uudet kalusteet yhteensä			75427
Istutukset			
Kasvialustatyöt, multa (30cm)	430 m2	7 e/m2	3010
Lehtipuut	20	80 e/kpl	1600
Havupuut	1	70 e/kpl	70
Pensaat	600	8 e/kpl	4800
Perennat	500	2,5 e/kpl	1250

Istutukset yhteensä**10730**

Kaikki yhteensä	153242
Kompanin alennus väh. 25%	25 000
alennettu hinta	128242
ALV 24%	30 778
Kaikki yhteensä, sis alv.	159020

8 JOHTOPÄÄTÖKSET JA YHTEENVETO

Ruola on ainutlaatuinen alue. Se kuvastaa olemuksellaan lähiöiden alkuperäistä olemusta. Vaikka sitä on vuosien saatossa ”paranneltu” rakennusten ja ympäristön päivityksillä, on se silti kyennyt säilyttämään alkuperäisen identiteettinsä.

Ruolassa on nähtävissä alkuperäinen ajatus niin toimintojen ja rakennusmassojen sijoittelusta kuin luonnon läsnäolostakin.

Vaikeus lähiörakentamisen päivittämisessä tulevaisuuteen on tietämättömyydestä johtuva kunnioituksen puute. Suomessa on lukuisia lähiöitä, joita on korjattu ja parannettu vuosien aikana edustamaan korjausvuosien ihanteita. Suomessa on myös lähiöitä, joita ei ole kunnioitettu ja ne on jätetty oman onnensa nojaan.

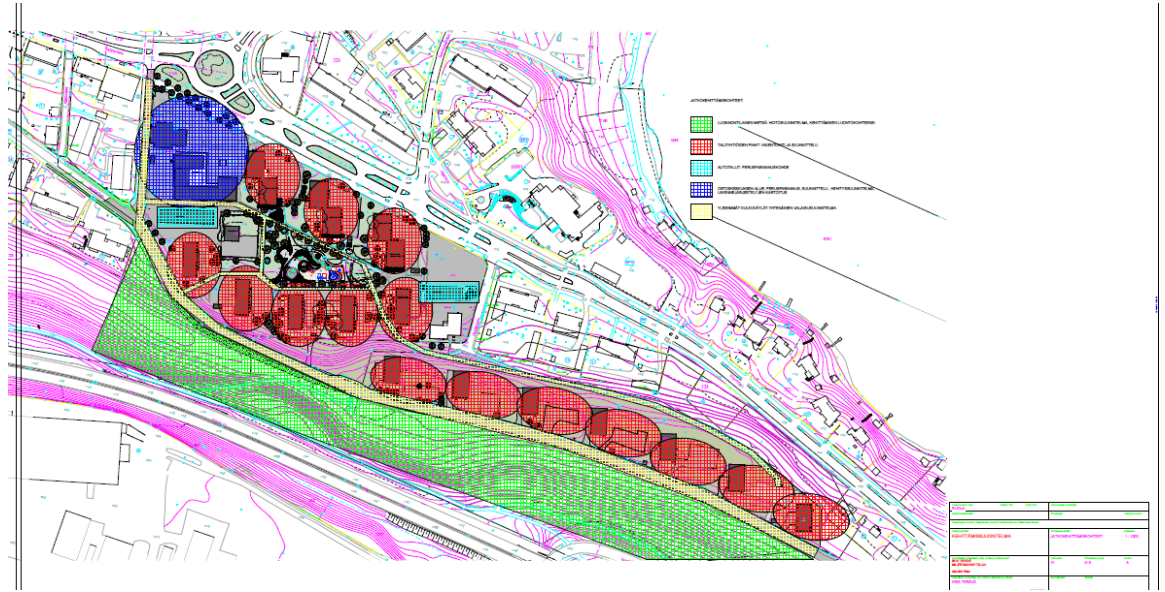
Ajatus lähiöiden asuttamisesta eri tuloluokkien edustajilla ja erilaisessa elämäntilanteissa olevilla asukkailla on hiipunut. Yleisesti on tiedossa, kuinka käy mille tahansa rakennukselle, jos sinne asutetaan vain vähempiosaisia asukkaita. Rahan ja mielenkiinnon puutteessa se rapistuu ja puretaan pois. Näin käy myös lähiöille. Jos saisimme lisättyä tietoisuutta lähiörakentamisesta, oppisimme arvostamaan niitä.

Toisaalta lähiöitä voidaan pitää myös aikansa epäedullisina ja pieleen menneinä kokeiluina. Arkkitehtien ja insinöörien leikkikenttinä valmistuneet alueet eivät aina toimineet. Epäonnistumisia kuitenkin vaaditaan matkalla onnistumiseen. Meidän tehtävämme suunnittelijoina onkin tunnistaa aikansa onnistumiset, kunnostaa vanhaa kunnioittaen ja lisätä tietoisuutta lähiörakentamisen perusteista. Jos saisimme lähiöiden asukkaille välitettyä kunnioituksen ja jopa ylpeyden oman lähiönsä historiaa kohtaan, saisimme asukkaat myös välittämään alueiden kehittämisestä. Kukapa ei haluaisi asua alueella, joka kuvastaa lähiöteorioiden kauniita ajatuksia sosiaalisesti ja toiminnallisesti vilkkaasta alueesta, jossa jokainen ikäryhmä on otettu huomioon, kasvamisella on turvalliset puitteet, kodista on lyhyet etäisyydet palveluihin ja luonto näkyy ikkunasta?

Lähiörakentaminen kuvaa aina aikaansa ilmiönä. Sitä voi olla vaikea ymmärtää ilman tietoisuutta ja ilman tietoisuutta ei osaa arvostaa. Tämä työ tuo toivottavasti lisää ymmärrystä nykypäivän suunnittelijoille ja käyttäjille aikansa aluerakentamista kohtaan. Aina ei suunnittelussa ole tarkoituksenmukaista

rakentaa uutta vanhaa korjaten, vaan korjata vanhaa kunnioittaen sen historiaa, olemusta ja sydäntä. Vaikka lähiöt eivät monestakaan meistä tunnu historiallisesti arvokkailta, arvostus on mahdollista saavuttaa. Kuinka moni meistä juontaa juurensa jollekin lähiöalueelle, ei tarinoiden kartanoihin ja linnoihin? Suuri osa. Lähiössä on nykysuomalaisen historia.

Ruolan alueella on tärkeitä jatkokehittämiskohteita. Ne on merkitty alueina kuvaan 15.

KUVA 15: Kehittämiskohteet

Taloyhtiökohtaisesti olisi suositeltavaa, että jokainen piha inventoitaisiin, mitattaisiin ja piirrettäisiin nykytilannekuvat dwg-muodossa. Se helpottaisi tulevaisuudessa alueen suunnittelua. Suositeltavaa olisi, että jatkossa jokaiseen pihaan teetettäisiin suunnitelmaluonnos, jossa käytäisiin läpi lähinnä kasvillisuus, oleskelualueen sijainti ja mahdolliset leikkialueet. Suurempiin rakenteellisiin muutoksiin ei mielestäni ole järkevää ryhtyä. Yhtenäisen ilmeen saavuttamiseksi, suositeltavaa on tilata työ suunnittelijalta, joka on perehtynyt Ruolaan alueena ja kunnioittaa alkuperäistä ideaa alueen suunnittelusta. Suunnittelun lähtökohtana voidaan käyttää tässä työssä esitettyjä ajalle tyypillisiä kasveja ja materiaaleja, liitteissä esitettyjä huonoja ja hyviä ratkaisuja ja suosituksia. Näiden lisäksi suunnittelija saa tietoa ongelmakohdista alueelle teetetystä asukaskyselystä.

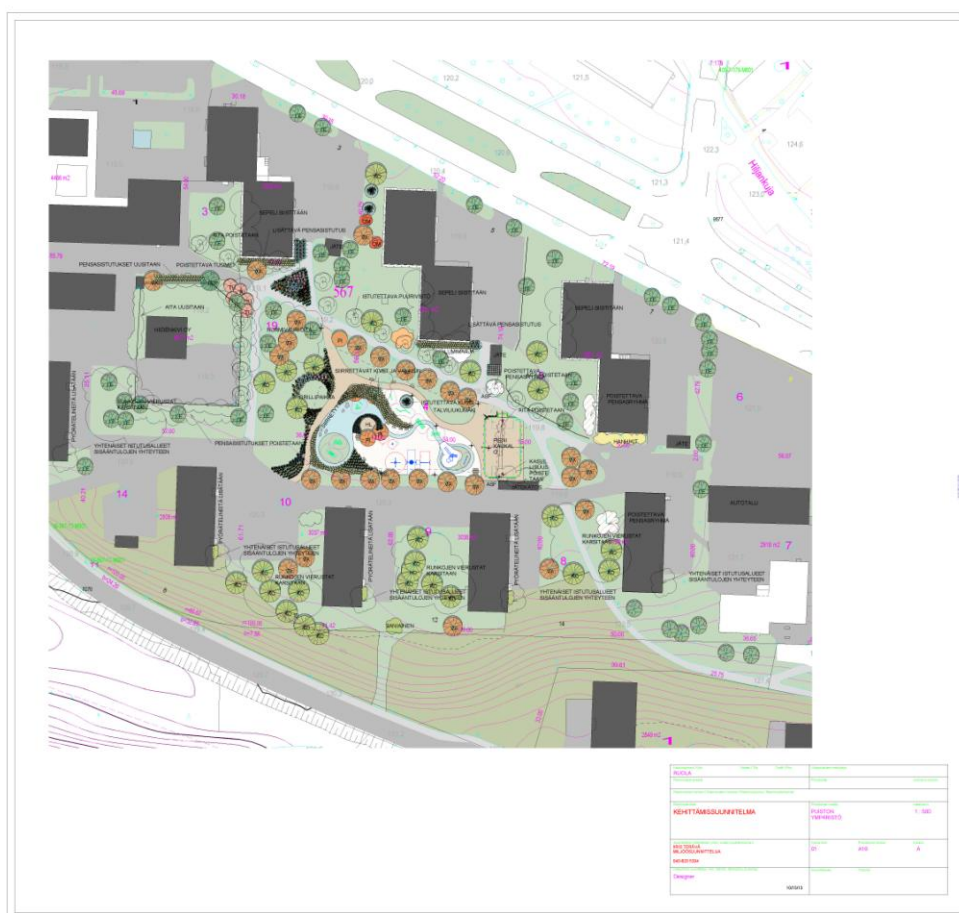
Alueen valaisu on nykyisillään puutteellinen. Valaisinpylväät ovat huonossa kunnossa, valaisimia on rikki ja luonto on ottanut vallan niin, ettei valo pääse valaisemaan tarkoituksenmukaisesti. Alueelle on syytä teettää valaistus-suunnitelma yhteistyössä sähkösuunnittelijan kanssa, jossa päivitetään valaisimien paikat. Valaisimia ja pylväitä koskevaa materiaalia on liitteessä 6.

Ostoskeskuksen alue on tärkeä Ruolan alkuperäisen identiteetin palauttamiseksi. Ostoskeskuksen aluetta on hyvä käsitellä kokonaisuutena, joka on Ruolan alueen kasvot kaupunkikuvassa. Ostoskeskuksen alueella sijaitsee myös merkittävä vesiaihe, jossa on kuvanveistäjä Viljo Mäkisen patsas ”Sukeltaja”. Vesiaiheen palauttaminen entiseen loistonsa ja sen ympäröivä alue on tärkeä kehityskohde. Tällä hetkellä ostoskeskuksen palvelut ovat minimaaliset, joten jatkossa olisi hyvä miettiä korvaavia toimintoja tiloihin. Esimerkiksi kylätupa voitaisiin sijoittaa ostoskeskukseen. Ostoskeskuksen alueen suunnittelun yhteydessä olisi hyvä miettiä myös alueen liikennejärjestelyjä, paikoitustarvetta ja turvallisuutta. Tärkeää on, että alue saataisiin sidottua Ruolan muun alueen kanssa yhtenäiseksi esimerkiksi kasvillisuudella. Ostoskeskusta koskevan kehittämissuunnitelman tilaaja voisi teettää ammattilaisella tai paikallisilla alan oppilaitoksilla.

Alueella sijaitsee kaupungin puistometsä, joka on asukkaiden käytössä päivittäin. Alueelle olisi hyvä teettää metsänhoitosuunnitelma yhteistyössä kaupungin kanssa ja kartoittaa mahdollisuudet ulkoilureittien rakentamiseen. Ulkoilureittien yhteydessä voisi olla alueen ominaispiirteistä kertovia opastetauluja, joita

esimerkiksi päiväkotij- ja koululaisryhmät voisivat hyödyntää. Kartoituksen voisi teettää yhteistyössä alan oppilaitosten kanssa.

Jatkotutkimus alueen asukkaille olisi hyvä teettää viiden vuoden päästä tämän työn valmistumisesta. Tutkimuksessa olisi hyvä kartoittaa tässä työssä esitettyjen asioiden toteutumista ja vaikutusta asukkaiden tyytyväisyyteen. Mielenkiintoista olisi myös tutkia, kuinka alueen identiteetin palauttaminen vaikuttaisi alueen arvostukseen ja arvonnousuun; lisäisikö tietoisuus arvostusta.

KUVA 16: Oleellisesti puistoalueeseen liittyviä esimerkkitoimenpiteitä

LÄHTEET

Painetut lähteet:

Arkkitehti 3/1987. Arkkitehtuurikilpailuja: Anna lapselle tila elämässä. 1987.

Ekman-Salokangas, U., Heikkilä, M. & Tuomi, T. 1992. Lahden Historia 2. Savonlinna: Painokumppanit.

Erat, B. & Luoma, K. 1992. Lähiöt viihtyisiksi. Helsinki: RAK.

Hertzen, H. von. 1985. Raportti kaupungin rakentamisesta. Helsinki: Länsiväylä Oy.

Hetzen, H. von. 1947. Koti vaiko kasarmi lapsillemme.

Hurme, R. 1991. Suomalainen lähiö Tapiolasta Pihlajanmäkeen. Helsinki: Suomen Tiedeseura.

Jalkanen, R., Kajaste, T., Kauppinen, T., Pakkala, P. & Rosengren, C. 1997. Asuinaluesuunnittelu. Tampere: Tammerpaino Oy.

Lahden kaupunginvaltuuston pöytäkirja. 28.11.1960.

Niskanen, R. 2012. Selvitys Lahden sodanjälkeisestä rakennusperinnöstä. Helsinki: Lönnberg Painot Oy.

Nykysuomen sanakirja. 1980.

Meurman, O. 1947. Asemakaavaoppi. Helsinki.

Perry, C. 1929. The Neighborhood Unit, Vol III.

Rosenbröjer, M-J. & Ahmavaara, A-L. 1968. Pihoja ja puutarhoja. Helsinki: Otava.

Rakennusmääräyskokoelma, kortit 89-10966, 93-10961.

Soini, T. 1997. Viherrakentajan käsikirja. Viherystöliitto ry, julkaisu 4.

Tuomi, T. 2003. Tapiola –Elämää ja arkkitehtuuria. Tampere: Tammerpaino.

Sähköiset lähteet:

Viitanen, P. 2013. Ympäristöministeriö, puheet [viitattu 15.10.2013]. Saatavissa:
<http://ym.fi/fi-FI/Ajankohtaista>

Arkkitehtuurimuseo 2013. Arkkitehtuurimuseon kotisivut [viitattu 11.10.2013].
Saatavissa:<http://www.mfa.fi/arkkitehtuurimuseo>

Lahden kaupunki, 2013. [Viitattu 4.10.2013]. Saatavissa:
[http://www.lahti.fi/www/images/nsf/files/89F64D71994A8213C2257BD4001D6E00/\\$file/tiedote_Riihelä.pdf](http://www.lahti.fi/www/images/nsf/files/89F64D71994A8213C2257BD4001D6E00/$file/tiedote_Riihelä.pdf)

Maanmittauslaitos 2013. Karttapaikka. Saatavissa:
<http://www.maanmittauslaitos.fi/kartat>

Haastattelut:

Latva, J. Arkkitehti SAFA. 25.7.2013

Niskanen, R. Tutkija. Maakuntamuseo. 6.9.2013.

Vainio, A. Hiidenkivi Oy, toimitusjohtaja. 2013.

LIITTEET

Liite 1. Asukaskysely

Liite 2. Uudet leikkivälineet

Liite 3. Uudet ulkokuntoiluvälineet, peliareena, ja kalusteet

Liite 4. Puustonhoito-ohjeistus

Liite 5. Istutusalueet ja niiden hoito

Liite 6. Kalusteet ja varusteet, aidat ja valaisimet, muurit

Ruolan alueen kehittäminen

Olen kolmannen vuosikurssin miljöösuunnittelun opiskelija Lahden ammattikorkeakoulun tekniikan alalta. Olen laatimassa opinnäytetyönä Ruolanmäen asuinalueen kehittämissuunnitelmaa.

Opinnäytetyön tavoitteet

- Kehittämissuunnitelma koko alueelle
 - Asukasviihtyisyys
 - Yhteisöllisyys
 - Viihtyisyys
 - Toiminnallisuus

Opinnäytetyön teko alkaa alueen inventoinnilla sekä kyselyllä, joka postitetaan Teille tämän kirjeen liitteenä. Inventoinnin ja kyselyn pohjalta laadin kehittämissuunnitelman sekä tarkempia piirustuksia esiin nousseista suunnittelukohteista. Kyselyyn vastaamalla voit vaikuttaa oman alueesi kehittämiseen, tuoda esiin toiveita ja kertoa arvokasta tietoa alueesi suunnittelijalle. Jos Sinulla on enemmän kommentoitavaa aiheeseen, voit liittää kyselyyn myös avointa tekstiä.

Liitteenä olevaan kyselyyn toivon vastausta kirjallisesti 30.6.2013 mennessä Hiidenkivi Oy:n toimistolle, osoite Mikonkatu 8, 15150 Lahti.

▪ Projektin aikataulu

15.6.2013	Alueen inventointi
29.6.2013	Ruolan alueen alkuperäissuunnitteluun perehtyminen
30.6.2013	Kyselyn vastausten viimeinen palautuspäivä
15.7.2013	Kyselyn vastaukset purettu ja analysoitu
elokuu	yleissuunnitelma
24.8.2013	Alueen 50-vuotis juhla
syksy 2013	Arvioitu valmistumisajankohta

Ystävällisin terveisin,
Iiris

Ruolan alueen asukaskysely

Ympyröi vastausvaihtoehtosi. Kysymyksissä 2-5 voit valita monta vaihtoehtoa.

1. Koetteko alueenne tällä hetkellä viihtyisäksi?

a kyllä, perustelu

b ei, perustelu

c ei osaa sanoa

2. Koetteko, että Ruolanmäen alueen toiminnallisuutta tulisi lisätä?

- a lapsille
- b nuorille
- c työssäkäyville
- d vanhuksille
- e ei tarvetta

3. Minkälaisia toimintoja toivoisit Ruolanmäen alueelle?

- a liikuntamahdollisuuksia
- b kävely/liikuntareittejä
- c oleskelualueita
- d leikkipaikkoja
- e pelikenttiä
- f luontokohteita
- g skeittialueita
- h valaistusta
- i kalusteita
- j paikoitusalueita/paikkoja
- k muuta, mitä _____

4. Minkälaisia toimintoja toivoisit omalle taloyhtiön pihallesi?

- a oleskelualueita
- b grillausmahdollisuutta

LIITE 1 (jatkuu)

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

- c parempia paikoitusalueita
- d valaistusta
- e viljelyaluetta
- f istutusaluetta
- g leikkivälineitä
- h muuta, mitä _____

5. Miten toivoisit Ruolanmäen alueen yhteisöllisyyttä kehitettävän?

- a - järjestettäisiin yhteisiä tapahtumia, esimerkiksi taloyhtiöitten välisiä jalkapalloturnauksia tai laskiaisrieha
- b - "kylätupa", jossa mahdollisuus harrastaa ja kokoontua
- järjestetty "lenkkisauna", jossa mahdollisuus tavata muiden talojen asukkaita

6. Onko Sinulla kiinnostusta osallistua alueen yhteisiin tapahtumiin, esimerkiksi urheilukilpailuihin tai ohjattuun liikuntaan tai kiertävään lenkkisaunaan?

- a kyllä
- b ei
- c ei osaa sanoa

7. Onko Sinulla kiinnostusta olla järjestämässä tapahtumia?

- a kyllä
- b ei
- c ei osaa sanoa

8. Jos alueelle olisi mahdollista saada kylätupa, minkä laisia mahdollisuuksia toivoisit sen tarjoavan?

9. Muita ajatuksia alueeseen liittyen

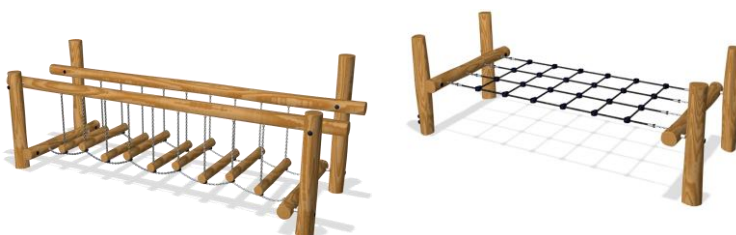
LIITE 1 (jatkuu)

LAHDEN AMMATTIKORKEAKOULU
Lahti University of Applied Sciences

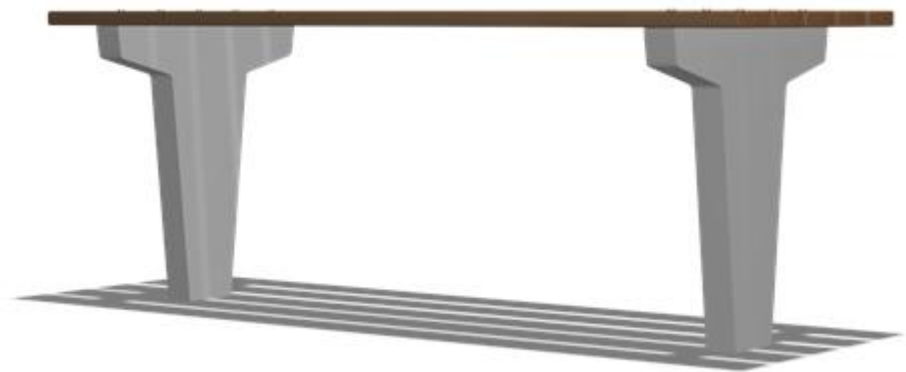
Kiitos vastauksestasi!

LIITE 2. Uudet leikkivälineet: laiva, pyörivä tukki, maja, riippukeinu, tasapainopuomi, heiluva silta ja tasapainoverkko.

LIITE 3. Uudet ulkokuntoiluvälineet sekä peliareena, kalusteet

LIITE 4. Puustonhoito-ohjeistus

Ohjeistus on tarkoitettu alueen asukkaiden suorittamaa puuston- ja metsänhoitoa varten. Hoidon tavoitteena on kunnostaa ja elvyttää alueella olevat metsäalueet niin, että ne voivat hyvin ja palvelevat asukkaita virkistys- ja lähimetsäalueina ja luovat viihtyisää ja siistää ilmapiiriä. Niiden tarkoituksena on myös tarjota suojaa ilmastollisia muutoksia vastaan, toimia näkösuojana ja tilan jakajina.

Hoitotavoite

Alueella tehtävät toimet ovat pienpuuston raivausta: tavoitteena on yleisilmeen siistiminen, aluskasvillisuuden pensoittumisen ja vesakoitumisen estäminen, huonokuntoisen puuston poistaminen sekä näkymäesteiden poistaminen esimerkiksi tie- ja kevyen liikenteen väyliltä.

Hoidon jälkeen:

- valtapuulaji: mänty
- suositeltava pienpuusto: vaahtera ja pihlaja, tukevarakenteiset lehtipuut
- poistettava valtapuut: sairaat puut, harsuuntuneet puut, liian lähekkäin kasvavat puut, liian lähellä rakennuksia olevat puut
- poistettava pienpuusto: vesakoituneet puut
- rakenne: monikerroksinen sekametsä
- maisemakuva: puoliavoin.

Hoitotoimenpiteet ja aikataulu:

Asukkaiden suorittamat hoitotoimenpiteet voidaan suorittaa raivaussahalla sekä pienien puiden kaato moottorisahalla. Raivaussahoja saa vuokrattua paikalliselta metsänhoitoyhdistykseltä. Raivauksessa noudatetaan raivaussaha- ja moottorisahatyöskentelystä annettuja työturvallisuusohjeita. Tyven raivauksessa

varotaan erityisesti raivaussahan kimpoamista raivauksen kohteena olevan puun tyvestä.

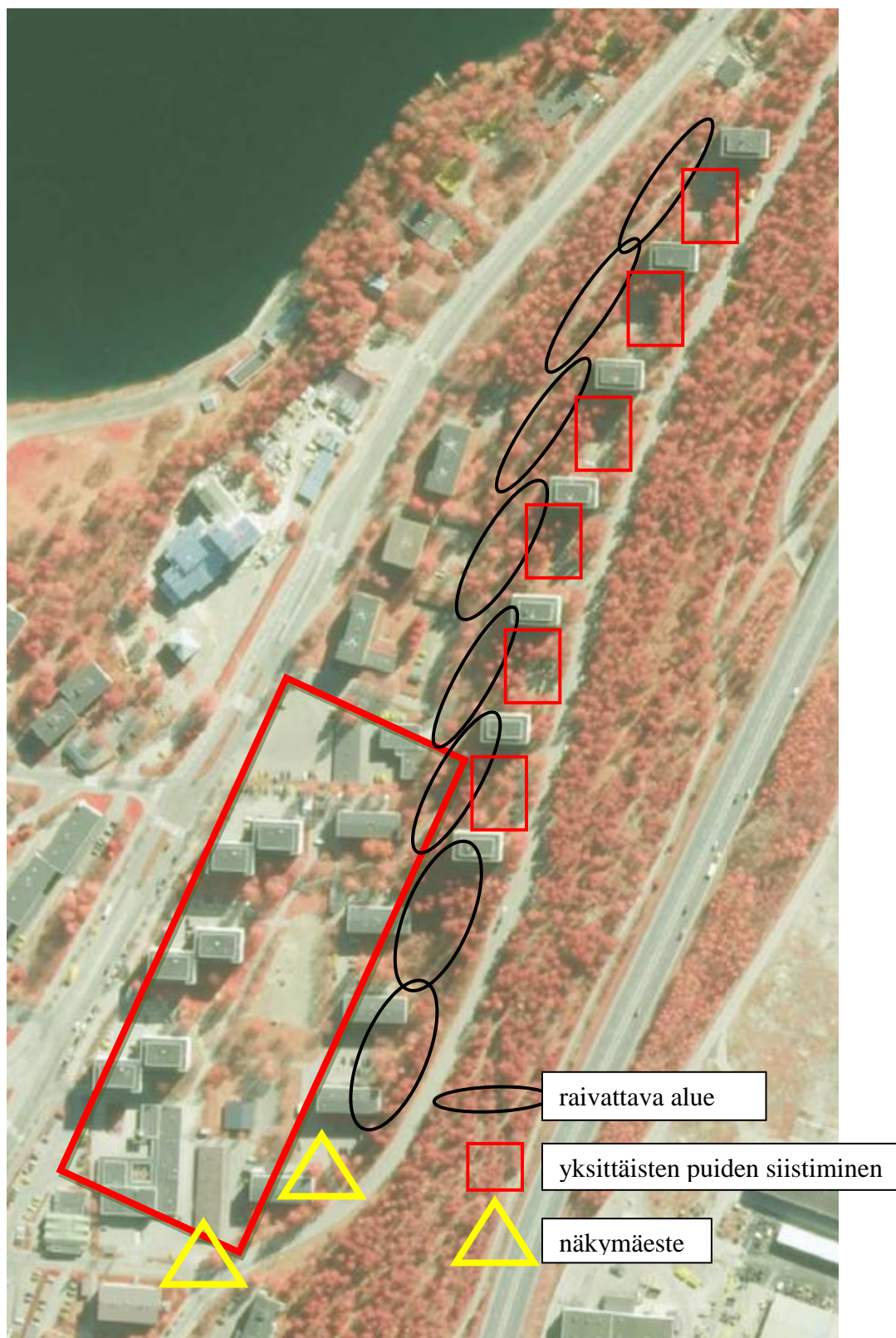
Vesakkojen raivaus suositellaan tehtäväksi vuosittain. Juhannuksen aika on otollinen aika raivaustöille, koska vesakot eivät kasva enää samana vuonna. Jos vesakko on kovin pientä, raivaus on helpompaa keväisin, jolloin lehdet eivät peitä näkyvyyttä. Sääntönä voidaan pitää, että raivattava puusto on alle ranteen paksuista rungoistaan.

Metsäalueiden vesakkojen raivauksen lisäksi asukkaat suorittavat yksittäisten puiden tyvien raivauksen sekä juuri- ja runkovesojen poiston.

Ennen raivaustöihin ryhtymistä:

Raivaustyöt ovat aina luvanvaraista toimintaa, joten muistathan hakea luvan ennen töiden aloittamista. Lupa on maisematyölupa, ja sitä voi hakea rakennusvalvontavirastosta. Talkooväelle voi myös ottaa talkoovakuutuksen, joka maksaa noin 30–50 euroa kerta riippuen vakuutusyhtiöstä. Asukkaiden tekemille raivaustöille on hyvä palkata myös työnjohtaja, joka vastaa raivaustöiden oikeaoppisesta tekemisestä, ohjeistuksesta ja merkitsee raivattavat kohteet. Raivausjätteille on hyvä varata taloyhtiön pihaan esimerkiksi irtolava, jolla jäte saadaan vietyä pois piha-aluetta sotkemasta. Metsässä raivausjätteen voi jättää maatumään.

Laajemmat harvennus- ja hakkuutyöt sekä suurien puiden kaadot on jätettävä metsäalan ammattilaisille.

KUVA 1: Esimerkkejä hoidettavista alueista tyypeittäin

KUVA 2: Esimerkki puun ympäriltä raivattavasta vesakosta

KUVA 3: Esimerkki puun ympäriltä raivattavasta vesakosta

KUVA 4. Esimerkki sairaasta puusta

KUVA 5. Esimerkki sairaasta puusta

KUVA 6. Esimerkki sairaasta puusta

KUVA 7. Esimerkki raivattavasta vesakosta

KUVA 8. Esimerkki näkymäesteestä

KUVA 9. Esimerkki näkymäesteestä

LIITE 5: Istutusalueet ja niiden hoito

Alueen yhtenäisen ilmeen sekä rakennusajan tyypillisten piirteiden säilyttämiseksi alueen suunnittelussa ja taloyhtiökohtaisessa suunnittelussa suositellaan käytettävän pääsääntöisesti seuraavassa listassa esiintyviä kasveja ja materiaaleja. Kasvilajit sopivat maisemaan sekä kasvillisuusvyöhykkeeseen. Kasvien valinnoissa on syytä ottaa huomioon myös kasvin vaatimus valon suhteen.

- Atsaleat
- Alppiruusut
- Valeangervot
- Jaloangervot
- Liljat
- Ritarinkannuskurjenmiekka
- Kallionauhus
- Maksaruhot
- Vuorenkilpi
- Villiviini
- Ruusut
- Kelasköynnös
- Köynnöskuusama
- Kuunililja
- Piippuköynnös
- Pioni
- Ritarinkannus
- Päivänkakkara
- Tulppaanit
- Köynnösrusu (pohjantähti)
- Syreenihortensia
- Kinosangervo
- Tuhkapensas
- Syreeni
- Kirsikka
- Marjakuusi
- Vuorimänty
- Pirunkeppi
- Riippujalava
- Mongolian vaahtera
- Hopeakuusi
- Onnenpensas
- Metsäköynnös
- Sembramänty

Ajalle tyypilliset istutusalueet olivat suurilinjaisia ja sisälsivät kappalemäärällisesti runsaasti samaa kasvillisuutta. Alueen suunnittelussa on jatkossa tärkeää huomioida myös kasvillisuuden hoito, joka tällä hetkellä on paikoitellen hankalaa. Helppohoitoisuutta voidaan lisätä huomioimalla alueen yhtenäisyys, kasvien oikea valinta ja sijoittelu sekä huolelliset perustustyöt. Jatkossa suositellaan ammattilaisen apua taloyhtiökohtaisessa pihojen suunnittelussa

KUVA 1. Epäedullinen kasvupaikka

KUVA 2. Perennapenkki, joka vaatii huomattavan paljon hoitoa.

KUVA 3. Angervot ovat suurina alueina oivia valintoja alueille ja sopivat mainiosti myös rinteisiin.

KUVA 4. Nurmikko ei kestä päivittäistä kulutusta. Tässä tapauksessa nurmikko onkin väärässä paikassa ja tulevaisuudessa olisi hyvä miettiä kulkureittejä paikoitusalueilta taloille uudestaan. Sopiva materiaali kulkuväylille on esimerkiksi sora.

KUVA 5. Istutusalue on sijoitettu sekä esteettisesti että hoidollisesti hankalaan paikkaan. Istutusalueiden linjat on hyvä suunnitella kiintopisteiden mukaan, suosia niissä yhtäläisiä istutuksia, sekä ylipäänsä tehdä suuria alueita, jolloin nurmikonkin hoito ympäriltä helpottuu. Raparperi ei menesty tässä paikassa ilman huolellista hoitoa.

Pintamateriaaleina suositellaan käytettävän mahdollisuuksien mukaan ajalle tyypillisiä materiaaleja ja suosimaan rakentamisessa ajalle tyypillisiä aiheita. Niitä ovat mm.

- Kyllästetyt puukiekkokäytävät
- Betonilaatat
- Luonnonkiviryhmät
- Suuret istutusalueet
- Puiden ympärille luonnolliset töyryt joihin maksaruohoa tai vuorenkilpeä
- Pergolat
- Kuoritusta puusta tehty aita
- Huomaamattomat liitokset metsään
- Nupukivinurmi
- Vesiaiheet
- Istutusruudut laattojen välissä ja istutuskaukalot etupihoille.

Yleisesti suositellaan vuosittaisia talkoita alueen siisteyden ja viihtyisyyden parantamiseksi. Talkoita on syytä palkata vetämään pihasuunnittelun- tai hoidon

ammattilainen, joka laatii vuosittaisen suunnitelman hoidosta ja opastaa talkoolaiset töihin. Talkoiden teemoja voisi olla esimerkiksi pensaiden leikkuu, kitkemistyöt, haravoiminen, nurmialueiden parantaminen ja korjaus, katteiden levitys ja kasvien lannoitus sekä ylipäänsä siistiminen. Talkoilla voidaan toteuttaa myös pieniä muutoksia osassa taloyhtiön pihassa ja kunnostaa esimerkiksi yhteisiä puistoalueita.

Tulevaa suunnittelua ajatellen on myös syytä huomioida, että betonikivet eivät kuulu Ruolan alueen maisemaan. Esimerkiksi uusien jätekatoksien luona olevat betonikivistä rakennetut tukimuurit olisi jatkossa syytä korvata esimerkiksi betonivalulla.

LIITE 6. Kalusteet ja varusteet, aidat ja valaisimet, muurit

Tällä hetkellä Ruolan alueella on laaja valikoima erilaisia penkkejä, roska-astioita sekä pöytiä. Myös pyörätelineitä sijaitsee taloyhtiöiden pihossa. Valaisimia on pääsääntöisesti taloyhtiöiden pihossa, kevyen liikenteen väylien reunamilla, leikkialueella sekä ajoväylien reunoilla. Kaiteita on sijoitettu kevyen liikenteen väylän viereen sekä joillekin piha-alueille. Joillakin piha-alueilla on myös kyllästepuusta tehtyjä lauta-aitoja. Hiidenkivi Oy:n rakennusta kiertää metalliverkkoaita.

Olipa varuste tai kaluste mikä tahansa, sitä leimaa alueella huono sijoittelu ja ränsistynyt kunto. Uudelleen käsittelemällä, puhdistamalla ja huonokuntoisimmat poistamalla alueelle saataisiin kuitenkin yhtenäinen ja siisti yleisilme. Kokonaan poistettavaksi suositellaan matalia puuaitoja, metalliverkkoaitaa sekä ajalle ei tyypillisiä käpyvalaisimia.

KUVA 1. Ajalle tyypillinen penkki, hyvä pintaväri.

KUVA 2. Penkki, joka kaipaa kunnostusta.

KUVA 3. Kunnostettava penkki. Aita on alueelle sopiva ja väritys hyvä.

KUVA 4. Kunnostettava penkki. Roska-astiat suositellaan uudistettavan kokonaan. Niitä olisi myös hyvä sijoittaa lyhyemmin välimatkoin.

KUVA 5. Hyvä penkki liikenneväylien yhteyteen. Kestää hyvin mahdollisen ilkivallan. Kaipaa päivitystä.

KUVA 6. Tämä penkkimalli suositellaan korvattavaksi kuviossa edellinen olevalla penkkimallilla.

KUVA 7. Picnik-pöytä on sijoitettu väärin sekä kaipaa päivitystä. Se on myöskin liian ilkeilyherkkä puistoalueelle.

KUVA 8. Aita on aikansa edustaja, mutta kaipaa huoltoa. Suositellaan pintakäsittelyä samalla värillä kuin kuviossa se ja se näkyvä aita.

KUVA 9. Hiidenkivi Oy:n tontin kiertävä aita, jota vakuutusyhtiö suosittelee. Aita suoritetaan, huoltomaalataan ja istutukset poistetaan/uudistetaan suunnittelukuvan mukaan.

KUVA 10. Maisemaan sopiva aita.

KUVA 11. Huollettava tuuletusteline.

KUVA 12. Poistettava puuaita. Tilalle istutetaan puukujanne.

KUVA 13. Betonikivi muuri, joka ei sovi maisemaan.

KUVA 14.: Maisemaan kauniisti sovitettu oleskelualue.

KUVA 15. Maisemaan sopimaton ratkaisu.

KUVA 16. Maisemaan hyvin sovitettu leikkialue. Alue kaipaa päivitystä ja parempaa jäsentelyä.

KUVA 17. Leikkialueiden sijoittelussa on syytä huomioida turvallisuusasiat ja sijoittaa ne mahdollisimman kauaksi liikenteestä.

KUVA 18. Säilytettävä valaisin, joka kaipaa kunnostusta.

KUVA 19. Säilytettävä valaisin, joka kaipaa kunnostusta.

KUVA 20. Ajalle tyypillinen valaisin. Kaipaa kunnostusta.

KUVA 21. Esimerkki valaisinpylväiden huonosta kunnosta.

KUVA 22. Tyypiesimerkki eri aikakauden valaisimesta. Suositellaan poistettavan.

KUVA 23. Esimerkki matalista pylväšvalaisimista. Säilytetään, mutta kaipaavat kunnostusta.

Valaisimien, kalusteiden ja kaiteiden kunnostamisessa suositellaan ammattitaitoista ohjeistusta. Ammattilaisten ohjeiden mukaan taloyhtiö pystyy halutessaan kunnostamaan penkit ja pöydät sekä kaiteet. Valaisinpylväät sekä valaisimet vaativat ammattilaisen apua.